

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**TRESTNÁ ČINNOST NA ÚZEMÍ ČESKÉ
REPUBLIKY VE SPOJITOSTI S DROGOU
PERVITIN**

Autor práce: Stanislav LUKÁŠ

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Květuše Kondrysová

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce – v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS a v tištěné podobě knihovnou VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce JUDr. Květuši Kondrysové, za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

LUKÁŠ, S. Trestná činnost na území České republiky ve spojitosti s drogou pervitin : bakalářská práce. Příbram : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 66 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Květuše Konrdysová.

Klíčová slova: droga, pervitin, závislost, trestná činnost

Bakalářská práce vystihuje objektivní náhled na současný stav množství zadržovaného pervitinu v České republice ze strany orgánů vymáhajících právo. Cílem je poukázat na problematiku toxikománie v České republice jako na společenský problém, který na sebe v posledních několika letech váže velice závažnou primární a sekundární trestnou činnost.

Práce zkoumá vývoj produkce pervitinu v České republice, prezentuje možnosti policejní práce v oblasti odhalování a dokazování trestné činnosti s prvky základní legislativy.

Podrobněji jsou analyzovány a mezi sebou porovnávány hodnoty zadrženého množství pervitinu a zjištěných varen na území České republiky v konkrétních obdobích. Dále jsou zkoumány a porovnány nápady trestné činnosti spojené s omamnými a psychotropními látkami na jednotlivých územních celcích policie Plzeňského kraje v určitých letech. Práce také porovnává právní úpravy předmětné problematiky aplikované v České republice a Spolkové republice Německo.

Zjištěné hodnoty jsou následně vyhodnoceny za účelem vytýčení navržení možných zlepšení situace a určení aspektů, proti kterým je potřeba zacílit prevenci.

ABSTRACT

LUKÁŠ, S. *Criminal Activities on the Territory of the Czech Republic in connection with the Drug Pervitin : Bachelor Thesis*. Příbram : The College of European and Regional Studies, 2019. 66 p. Supervisor : JUDr. Květuše Kondrysová.

Key words: drug, pervitin, dependency, criminal activity

The bachelor thesis presents an objective view of the current state of the number of pervitin detained in the Czech Republic by law enforcement authorities. The aim is to point out the issues of toxicology in the Czech Republic, as a social problem, that has been linked to very serious primary and, secondary criminal activities, in the last few years.

The paper examines the development of pervitin production in the Czech Republic, it also presents the possibilities of police work in the field of detecting and, proving criminal activity, with elements of basic legislation.

The values of the retained quantity of pervitin and the production sights detected in the Czech Republic, in certain periods of time, are analyzed and compared. Furthermore, the ideas of crime related to narcotics and psychotropic substances in individual territorial units of the Pilsen Police are investigated and compared over certain years. The thesis also compares the legal regulations of the subject matter applied in the Czech Republic and, the Federal Republic of Germany.

The identified values are then evaluated in order to identify the possible improvements of the situation and, the identification of the aspects against which prevention is to be targeted.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Drogová scéna v ČR před rokem 1989 a po roce 1989.....	11
3 Závislost	15
3.1 Projevy závislosti	16
3.2 Stádia závislosti	16
3.3 Problémové užívání	18
4 Pervitin	20
4.1 Historie pervitinu.....	21
4.2 Účinky pervitinu.....	21
4.3 Výroba pervitinu.....	22
5 Možnosti prevence	25
6 Drogy a česká vězeňská populace.....	28
6.1 Symbolika a význam tetování narkomanů	29
7 Důležité pojmy pro posouzení trestného činu dle § 283 trestního zákona.....	32
8 Významná ustanovení pro dokazování v trestním řízení.....	36
8.1 Úkony dle Trestního řádu	36
8.1.1 Předstíraný převod	39
8.1.2 Sledování osob a věcí.....	40
8.1.3 Použití agenta	40
8.2 Úkony podle Zákona o policii	41
8.2.1 Informátor	41
8.2.2 Krycí prostředky.....	41
8.2.3 Zabezpečovací technika	42
8.2.4 Zvláštní finanční prostředky	42
9 Komparativní srovnání se zahraniční právní úpravou	43
9.1 Německý zákon o omamných prostředcích – Betäubungsmittelgesetz	43

9.2	Česká právní úprava pro obdobnou protiprávní činnost - § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy zákona číslo 40/2009 Sb.	47
10	Zpracování řešené problematiky	48
10.1	Trestná činnost spojená s pervitinem.....	48
10.2	Metodika pro praktickou část řešené problematiky	49
10.3	Obchod s metamfetaminem v ČR (zjištěné varny v porovnání se zadrženým pervitin v letech 2014 až 2017).....	49
10.4	Porovnání dřívějších a současných "vařičů" pervitinu	53
10.5	Porovnání celkového nápadu trestné činnosti na území České republiky s podílem trestné činnosti spojené s OPL pro období let 2016 až 2018	54
10.6	Porovnání počtu nápadu trestné činnosti na úseku OPL na územích Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje a Městského ředitelství policie Plzeň v období 2016 – 2018.....	55
10.7	Porovnání realizovaných varen pervitinu na územích Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje a Městského ředitelství policie Plzeň v období 2016 – 2018	56
	Závěr	57
	Seznam použitých zdrojů	60
	Seznam zkratk	63
	Seznam tabulek a grafů	64
	Přílohy	65

Úvod

Tato bakalářská práce je zaměřena na problematiku postihující dění spojené s omamnou a psychotropní látkou nazývanou pervitin, který je dle statistik v poslední době spolu s marihuanou nejčastěji zneužívanými drogami u nás. Práce se zabývá trestnou činností spojenou s výrobou pervitinu a mapuje problematiku jako celek.

Počet osob zneužívajících drogy a hodnoty spotřebovaných drog jsou v posledních letech poměrně vysoké. Z pohledu pracovní praxe autora se častá shovívavost, či mírná snášenlivost velké části naší společnosti k problematice toxikomanie změní až v případě, že se zásadní problém s drogou týká samotné naší osoby, nebo našich nejbližších. Bezohledný přístup a rozptýlená odpovědnost přihlížejících velice přispívá k enormnímu rozmachu prvotních experimentátorů, kdy se část z nich může záhy stát na droze závislími. Termíny „bezohledný přístup“ a „rozptýlená odpovědnost“ autor míní objevující se postoje, kdy jsou drogy přijímány jako společensky méně závažný problémem a jejich užívání se stává běžným sociálním jevem. Drogy se užívaly v každé kultuře, ale naše dnešní konzumní společnost svým životním stylem, ač snad globálně pořád ještě drogy považuje za určitou hrozbu, vytváří velmi příhodné prostředí pro jejich obchodování. Autor zvolil téma práce cíleně na drogu pervitin, což je dlouholetý neupadající fenomén několika generací naší země, který se stal součástí české kultury. Pervitin jedincům přináší euforické prožití části jejich života, po kterém přicházejí útrapy pro ně i celé jejich okolí.

Práce popisuje historii a výrobu pervitinu. Znázorňuje znaky, na základě kterých je možné rozpoznat, jak se podle vnějších příznaků a chování může projevovat uživatel pervitinu v různých stádiích závislosti. Co závislost na droze vlastně je a jaké jsou možnosti a příčiny jejího vzniku. Primárně se práce zabývá produkcí metamfetaminu, ale také připomíná nezanedbatelnou sekundární trestnou činnost, která se k produkci ve vysoké míře přidružuje ve všech jejích etapách a nepáchají ji pouze toxikomani. V neposlední řadě práce v samostatné kapitole uvádí možnosti prevence a její význam.

Shrnutím současného stavu lze konstatovat fakt, že existuje pokrytí odbornými centry a funguje povědomí o možnostech jejich využití. Rozvíjí se spolupráce všech jednotlivých složek, institucí a zástupců samospráv.

Na prováděný kvalitní výkon intervencí působí reálný monitoring drogové scény, kdy subjektům poskytujícím preventivní pomoc uživatelé drog vcelku důvěřují.

Dále je v provozu český systém péče a koordinace protidrogové politiky. Meziresortní spoluprací Národního monitorovacího střediska pro drogy a závislosti spolu s Policií České republiky jsou výstupem tohoto spojení zdroje, které včasně varují před novými psychoaktivními látkami. Průběžně se vyhodnocuje nastalá situace a na základě odhalených informací se připravují návrhy pro zařazení nově zjištěných látek mezi látky kontrolované a stanovují se další preventivní opatření, činnosti a postupy.

Práce také zkoumá problematiku užívání drog u české vězeňské populace. Klade důraz na nutnost využívání operativně pátracích prostředků a podpůrných operativně pátracích prostředků, odposlechů a záznamů telekomunikačních prostředků, bez kterých by bylo získávání důkazních prostředků potřebných pro dokazování v trestním řízení vzhledem k sofistikovanosti dnešních pachatelů velice významně ztíženo.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Práce se zabývá trestnou činností spojenou s výrobou pervitinu a mapuje problematiku jako celek.

Cílem bakalářské práce je teoreticky popsat počátky drogové scény v České republice před rokem 1989 a po roce 1989. Dále zacílit pohled na celkový stav a vývoj spojený s pervitinem od revoluce do současné doby a analyzovat roky 2014 až 2017 vzhledem k produkci metamfetaminu na našem území. Tyto hodnoty názorně pomocí grafů porovnat a navrhnout možná účinná opatření směřující k potlačení primární drogové trestné činnosti.

Práce uvádí, jak postihuje náš právní řád na základě zákona číslo 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní zákoník“) ¹ pachatele výroby a distribuce pervitinu. Poukazuje tedy na trestně právní důsledky spojené s touto primární drogovou trestnou činností a tyto dále komparativní metodou srovnává s platnou právní úpravou (federální zákon narkotik ze dne 1. 8. 1981, BGBl) ² aplikovanou na obdobnou protiprávní činnost ve Spolkové republice Německo. Pro zpracování bakalářské práce budou využity především odborné monografie a komentáře, právní předpisy, soudní judikatury a relevantní statistické údaje.

---

¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.

² Právní úprava drogových trestných činů ve Spolkové republice Německo: Německý zákon o omamných prostředcích – Betäubungsmittelgesetz. *Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze* [online]. 2006 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/68/609/Pravni-uprava-drogovych-trestnych-cinu-ve-Spolkove-republice-Nemecko>

2 Drogová scéna v ČR před rokem 1989 a po roce 1989

Před rokem 1989 se v České republice zprvu zneužívaly medikamenty a těkavé látky. Následně se přidružilo užívání a pěstování marihuany spolu s aplikováním pervitinu. Produkce drog byla výhradně domácím artiklem, na kterém se podílely malé, uzavřené skupiny osob, které si sami drogu vyprodukovaly i spotřebovaly. Tyto skupiny byly většinou natolik uzavřené společenství, že se ani nepropojovaly se skupinami ostatními. Takto fungující skupiny přispěly k pouze velice mírnému růstu šíření drog, kdy se k droze dostali pouze nejbližší známí. Záběr vznikající poptávky tedy nebyl uspokojen. Distribuce v tu dobu neprobíhala jako je tomu dnes, tedy k zisku z prodeje, ale droga se poskytovala v uvedených skupinách bezúplatně.

Tehdejší uzavřenost republiky spolu se značnou sociální kontrolou, typickou pro totalitní státy, sice znemožňovala výrazné šíření drog, ale současně zamezila tomu, aby si společnost sama vytvořila účinné obranné mechanismy proti drogové problematice, jako jsou porozumění a seznámení se s bezpečnostními, zdravotními a sociálními riziky. Tento přirozený vývoj a reakce, v komunistickém režimu proběhnout tedy úplně nemohl. Problematika spojená s omamnými a psychotropními látkami byla tehdy spojována s ideologickou diverzí západního světa, její opravdový rozsah byl společnosti zatajován a zprávy o drogách nebyly poskytovány nejen veřejnosti, ale ani zájemcům z řad odborníků.³

Po roce 1989 se lidé stali svobodnějšími, mohli cestovat, podnikat a žít život bez každodenního vlivu státu. Společnost se stala v krátkém časovém úseku k drogové problematice velice zranitelnou. Přispěla k tomu možnost a touha změnit svůj životní styl, nastavení nových životních hodnot, ale i oslabený veřejný pořádek a velmi zrychlené rozvrstvení společnosti na jednotlivé skupiny.

K zranitelnosti otevřené společnosti v té době samozřejmě přispěla i předešlá tabuizovaná komunikace o drogách. Občanům neustále chyběly potřebné informace, ale i absence účinné legislativy, která stejně jako občané, nebyla připravena reálně čelit a reagovat na prudce se rozvíjející drogovou scénu. Nově vznikající vhodná legislativa byla bržděna tehdejší korupcí, prospěchářstvím a nedostatkem financí v důsledku procesu privatizace a práním špinavých peněz. Represivní složky jen těžko flexibilně reagovaly na rozmach drogové problematiky a její rostoucí sofistikovanost.

---

³ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha. Praha: Koniasch Latin Press, 1997. ISBN 80-8591736-X. str. 96.

Běžná společnost si dosud nebyla vědoma hrozeb spojených s toxikomanií, jelikož tato ještě výrazně nepronikala na veřejnost. Toxikomani většinou chodili do zaměstnání a svůj výdaj na pořízení drogy byli schopni uhradit bez páčání majetkové trestné činnosti.⁴

Po roce 1994 stále ještě dominuje domácí produkce, ale portfolio drog se razantně zpestřuje dováženými produkty a to především drogou heroin. K výskytu heroinu přispěla také poloha naší republiky, kdy přes ni začal probíhat tranzit. Část provážených drog se dostala k našim uživatelům jako odměna za poskytnuté služby a samozřejmě také jako možnost prověření pro rozšíření trhu, což se osvědčilo. Česká republika se stala spotřebitelsky cílovou zemí pro dovoz mezinárodního nezákonného trhu s heroinem.

Tuzemské skupiny toxikomanů se začínaly propojovat, obchod s drogami začínal být řízen klasickým trhem nabídka – poptávka. Výroba, nebo dovoz drog představoval výhodnou výdělečnou činnost, na kterou se zaměřovalo stále více osob, s čímž došlo k zrychlujícímu se šíření drog do společnosti. Vznikla rozsáhlejší populace rekreačních uživatelů a osob s drogou experimentujících. Ve velkých městských aglomeracích vznikla přístupná „toxi“ scéna, která byla ovlivněna hierarchií gangů a jejich dealery. Probíhali konkurenční boje pro získání území a značných finančních výdělků. Toto pokrytí nabídkou tedy vedlo ke zvýšení dostupnosti. Věková hranice uživatelů se začínala snižovat.

Další postupný vývoj drogové scény až do současnosti přinesl významný nárůst s experimenty. Uživatelé zkoušejí drogu s názvem extáze a jiné „taneční“ drogy, které doprovázely a utvářely prostředí kolem „technoscény“ v tuzemsku. Halucinogenní drogy typu LSD bývají zkoušeny jako experiment spíše mladšími uživateli. Po jejich aplikaci se uživatel odpoutává od reality. Pro navození obdobných stavů se zneužívá hub lysohlávek, které se většinou aplikují spolu s jídlem, nebo jako výluh ve formě čaje a to pro jejich účinky, kdy se dostavuje změna vědomí, euforie, barevné vize, hluboké prožitky a fascinace detaily. Rizikem zde je, více než u ostatních drog, neodhadnutí dávky a následné předávkování se.

Další okruh uživatelů zaujala droga kokain, který zůstává pro svou cenu drogou pro bohatší sektor společnosti. Stejně jako jeho uživatelé, se objevuje téměř výhradně ve velkoměstech.

K vývoji výskytu „královny drog“ (heroin) lze konstatovat, že za poklesem počtu jeho uživatelů je cílená práce orgánů vymáhajících právo a intervenční služby

---

⁴ Kalina a kol. *Drogy a drogové závislosti 1*. 2003. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 8086734-05-6. str. 33-35.

(substituce), kdy se těmito opatřeními podařilo heroin z velké části vytlačit mimo nabídkový drogový koš. Z tohoto důvodu velká část „opiátových“ narkomanů přešla ke zneužívání medikamentů jako je například Fentanyl, což je lék užívající se ve zdravotnictví k tlumení bolesti a k anestezii. Medikament je ve formě kapek, nebo náplastí a je velice oblíbený právě v Plzni, kde tvoří spolu s léčivem Vendal retard kvalitní náhradu za heroin.

Trendem poslední doby je růst užívání marihuany, která patří spolu s pervitinem k nejzneužívanějším drogám u nás. Nasycení trhu po těchto drogách se ujala organizovaná zločinecká uskupení, která fungují velice sofistikovaně a často nesou mezinárodní prvek. Na scéně dále působí a fungují tuzemští výrobci, historicky postavení na komunitní a lokální bázi, avšak jejich produkce pervitinu je často omezena přístupem k prekurzorům a pomocným látkám, tudíž by sami svojí produkcí nestihli nasytit výši poptávky. Současně lze konstatovat, že distribuční síť, minimálně s drogami marihuana a pervitin, zcela pokrývá celé území České republiky, venkov nevyjímaje. Dostupnost je tedy takřka stoprocentní, okamžitá a omezuje ji pouze momentální vývoj na určitém území.

Důsledkem intervencí se u injekčních uživatelů daří udržet stav nešíření se HIV v nekontrolovatelném měřítku. Vyskytují se však častěji infekční hepatitidy. V obou případech je na místě počítat s mírou latence, která může být v konečném důsledku poměrně zásadní.

Po roce 1989 reagoval stát k vývoji drog v rámci protidrogové politiky tak, že vznikla Federální komise pro narkotika (Československo 1991). Tato komise, na základě zjištění od domácích i zahraničních odborníků, po navázání mezinárodních styků, připravila pro vládu koncepční program k dané problematice, který však nebyl ani projednán, z důvodu rozpadu federace. Program měl řešit prognózu odborníků, kteří varovali před strmým nárůstem rozšíření a spotřeby nelegálních drog.

V roce 1992 tuto prognózu, odborníci spolu s nestátními organizacemi, jako tzv. „Vánoční memorandum“, adresovali české vládě, aby upozornili na možná hrozící rizika.

Státní představitelé reagovali pozitivně a po zrodu samostatné České republiky v roce 1993, byly přijaty závazky vyplývající z úmluv OSN. Problematika zneužívání drog byla řešena nově vytvořenou Meziresortní protidrogovou komisí (MPK), která byla následně přetvořena na Radu vlády pro koordinaci protidrogové politiky.⁵ Náplní vzniklé dlouhodobé koncepce je chránit občany ČR před destruktivním vlivem drog, přimět je k

---

⁵ Kalina a kol. *Drogy a drogové závislosti 1*. 2003. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 8086734-05-6. str. 33-38.

životu bez omamných a psychotropních látek a potírat zločin s drogami a tím podpořit rozvoj republiky. Protidrogová politika České republiky je tedy od zrodu koncipována ke konkrétním cílům a to za využití současného stavu vědění a poznání jak tuzemského i zahraničního dění k předmětné problematice, jejich kazuistik a názorů odborníků. Navzdory malé veřejné a politické podpoře a poskytnutým nízkým finančním prostředkům, se daří tyto cíle alespoň částečně naplňovat, kdy k tomuto přispívají instituce veřejné správy, státní i nestátní organizace a poskytovatelé zdravotnických služeb. Současná protidrogová politika státu je srovnatelná s koncepcemi ostatních států EU.⁶

---

⁶ *Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky*. [online] <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogova-politika/protidrogova-politika-72746/>

3 Závislost

Závislost má svoji definici, vlastní vývoj a projevuje se určitými znaky. Nejedná se jen o nemoc, ale také o sociální jev, který postihuje v současné době stále větší část naší populace. Níže jsou uvedené možnosti samotné aplikace drog, kdy je blíže popsáno rizikové užívání.

Definice závislosti na psychoaktivních látkách:

„Mezinárodní klasifikace nemocí říká, že při závislosti má pro jedince užívání nějaké látky přednost před jiným jednáním, kterého si dříve cenil více. Jako ústřední charakteristiku onemocnění označuje touhu (často silnou, přemáhající) užívat psychoaktivní látku nebo látky (drogy včetně alkoholu, tabáku a někdy i třeba relativně bezpečně vnímané kávy). Odpovídajícím pro označení síly touhy by mohlo být slovo žádostivost nebo chtíč. Touhu užívat drogy si jedinec uvědomuje (i když ji nemusí přiznávat) a snaží se často užívání kontrolovat, nebo i zastavit; často však neúspěšně.“⁷

Závislost na drogách je považována jako nemoc mozku, jehož strukturu a fungování mění jejich užívání. Světová zdravotnická organizace definuje drogovou závislost jako: *„Psychický někdy i fyzický stav charakterizovaný změnami chování a dalšími reakcemi, které vždy zahrnují nutkání užívat drogu opakovaně (ustavičně nebo intermitentně) pro její psychické účinky a dále také proto, aby se zabránilo vzniku nepříjemných stavů vznikajících při nepřítomnosti drogy v organismu.“⁸*

Přední specialisté v oboru se shodují, že je závislost chorobná a vystupňovaná forma návyku. Je popisována jako onemocnění, kdy uživatel po droze baží. Bažení, neboli „craving“ je velmi silná touha po psychoaktivní látce. Závislost je také charakterizována tím, že uživatelé pokračují v aplikování s vědomím toho, že tímto prohlubují své již vzniklé zdravotní, sociální a často i ekonomické potíže. Syndrom závislosti se také může projevovat stavy, kdy je psychoaktivní látka znovu užívána z důvodu potlačení a zmírnění abstinenčních stavů, neustálým zvyšováním tolerance, obtížnou kontrolou četnosti a množství užití drogy, způsobuje zanedbávání koníčků a blízkých osob, popřípadě ztrátu

---

⁷ Národní informační centrum pro mládež.cz: *Drogy a jiné závislosti* [online]. © NICM - design, 2014 [cit. 2018-02-16]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/definice-zavislosti>

⁸ Wikipedie: *Drogová závislost* [online]. 2019 [cit. 2019-03-06]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Drogov%C3%A1_z%C3%A1vislost#Definice

zaměstnání nebo domova. Syndrom závislosti je diagnostikován při vykazování některých z uvedených jevů během uplynulého roku, nebo dokonce při jejich kombinaci. Vzhledem k tomu, že se s důsledky závislosti potýkají nejen uživatelé, ale i jejich okolí a dále celá společnost, nejedná se tedy pouze o onemocnění. Závislost je jakýsi společenský fenomén.⁹

3.1 Projevy závislosti

Pro vytvoření závislosti je zpravidla potřeba dlouhodobého užívání s aplikací několikrát v týdnu. Toto pravidelné a časté užívání, má u pervitinu za následek navyknutí si a posléze tedy samotnou závislost. Vznik závislosti na drogu samozřejmě způsobí jakákoliv zvolená aplikace (šňupání, intravenózní podání, kouření). Závislost tedy většinou nevzniká při jednorázovém užití, nebo čtenějším experimentováním s drogou po kratší časový úsek, ale jedná se zpravidla ve většině případů o rozvíjení se závislosti v rádech několika měsíců. Projevem procesu vzniku závislosti na pervitinu je jeho pozvolnost a pomalost, kdy se uživatel mylně utvrzuje v dojmu, že nemůže být závislý, protože je schopen několikadenní abstinence bez jakýchkoliv potíží a problémů. Takto zálučně tedy vznikne u uživatele psychická závislost, která je pro léčbu závažnější, než by byla závislost fyzická. Spolu s psychickou závislostí se u uživatelů objevuje i jakási závislost na skupině lidí, ve které se droga zneužívá, distribuuje, nebo vyrábí.¹⁰

3.2 Stádia závislosti

Odborníci z praxe nejsou výčtem stádií závislosti zcela jednotní, avšak se více méně shodují, liší se pouze jejich počtem. Pro porovnání práce uvádí náhledy na stádia závislosti některých autorů odborné literatury:

Dle **Petra Riesela** jsou fáze rozvoje závislosti čtyři:

- *Stadium experimentální* – občasné užití drogy bez nežádoucích účinků
- *Stadium příležitostného užívání* – rekreační, povětšinou víkendové užívání

---

⁹ RIESEL, Petr. *Lesk a bída drog: praktická příručka pro mládež, rodiče a pedagogy*. 1999. Olomouc: Votoba, 1999. ISBN 80-7198-348-9. str. 18 – 22.

¹⁰ Prev-Centrum. Prev-Centrum: Pervitin [online]. © 2017 Prev-Centrum: © 2017 Prev-Centrum, 2017, © 2017 Prev-Centrum [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-odrogach/pervitin/>

- *Stadium pravidelného užívání* – časté užívání drogy, ztráta zájmu o své blízké, záliby, zaměstnání či školu, zvýšení tolerance, užívání drogy i přes vědomí o škodlivosti látky na zdraví
- *Stadium návyk a závislost* – droga je ve středu zájmu a poškozuje veškeré oblasti života včetně zdraví

Stádia návyku podle Fr.-Christopa Göhlerta a Franka Kühna:

- *Euforické počáteční stadium* – užívání drogy za účelem uvolnění se, nárůstu sebevědomí a zbavení se úzkosti
- *Kritické stadium navykání* – nárůst tolerance, s tím spojené zvyšování dávek drogy a častější užití, vznikání problémů v zaměstnání, ve škole, v partnerském životě, finanční potíže, zanedbávání až upuštění od zálib a poruchy sebehodnocení
- *Stadium návyku, respektive závislosti* – ztráta kontroly nad mírou užívání drogy, sociální vyloučení, změny osobnosti, abstinenční příznaky, fyzické poškození
- *Chronické stadium rozkladu* – úbytek snášenlivosti návykové látky, ztráta majetku, ztráta bydliště, zanedbanost, odloučení, velmi závažná fyzická i psychická onemocnění

Miroslav Nožina uvádí možnosti zneužívání drog jako:

- *Příležitostně-experimentální zneužívání* – jedná se o velice výjimečný experiment s užitím drogy a to maximálně pětkrát za život
- *Rekreační zneužívání* – mírně časté užívání při návštěvě společenských akcí, především jsou-li drogy nabídnuty, kdy za drogu dotyčný neplatí
- *Příležitostné zneužívání* – častější užívání, které je velmi často spojeno s konkrétními situacemi a důvody (například tedy pro povzbuzení, dodávání odvahy, nebo pro překonání obtíží), zde si uživatel již za psychoaktivní látky sám platí
- *Intenzivní zneužívání* – jedná se až o každodenní, méně kontrolované užívání, kdy uživatel věří skutečnosti, že má své jednání plně pod kontrolou
- *Nuceně-závislé zneužívání* – tímto je myšleno užívání i několikrát za den, pro jedince je užití nezbytné a podstupuje proto jakýkoliv riskantní počin, kdy pro zbavení se návyku je zapotřebí intenzivní pomoc ¹¹

---

¹¹ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha. Praha: Koniasch Latin Press, 1997. ISBN 80-8591736-X. str. 15.

Zejména poslední dvě možnosti užívání, tedy intenzivní a nuceně-závislé zneužívání velmi často vede k páchání trestné činnosti. Tato trestná činnost je uživateli páchána pro opatření finančních prostředků na obstarání drogy. Jedná se například o krádeže, podvody a neoprávněné užívání cizí věci. Někteří jedinci ve své bezvýchodné situaci přistupují i k násilné trestné činnosti, jako je loupež. Pokud se jim podaří získat dostatečný peněžní obnos, znovu vyhledávají dealery, navštěvují problémová místa, kde se setkávají s ostatními problémovými uživateli. Častým jevem je ta skutečnost, že pokud uživatelé nemají finance na nákup drogy, směňují ji za vlastní hodnotné věci i oblečení. Nezřídka kdy se stanou sami obětí trestné činnosti. Například poskytnou své osobní údaje nebo doklady jiné osobě, která z tohoto profituje. Avšak sám uživatel je při tomto jednání ve stavu, kdy není schopen ovlivnit své jednání a jediné co jej zajímá, je aplikace drogy. Někteří jedinci hovoří o nutnosti mít „matro“ (drogu ke spotřebování) neustále při sobě.

Další trestnou činností uživatelů je jejich trestná činnost pod vlivem aplikované drogy. Jedná se tedy například o trestný čin Ohrožení pod vlivem návykové látky dle § 274 trestního zákoníku.

Popisované skutečnosti tedy poukazují na velice prohlubující se odevzdanost a bezvýchodnost uživatelů. Jejich narůstající potíže v životě v závislosti jim nepřipadají zásadní, vlastně ani nemají čas je řešit. Velmi často sami sebe nepřesvědčí, že mají vyhledat pomoc a léčit svoji závislost.¹²

3.3 Problémové užívání

Ve spojení s užíváním drog můžeme osoby členit do několika skupin. Děti do 18 let věku lze považovat za rizikovou skupinu vždy. Dále do rizikových skupin patří kategorie osob, které jsou rozlišovány podle jejich stáří, zaměstnání, koníčků a etnik. Všichni tito jsou nějakým způsobem ohroženi negativním sociálním anebo zdravotním úkazem ve větší míře, než je tomu u ostatní populace.

Vedle uvedených skupin je pojem rizikovní jednotlivci. Zde vlastní riziko stoupá zejména psychickými problémy a poruchami. Jedinci mají poruchy učení a chování, vrozené náchylnosti, žijí v narušené primární rodině. Taktéž na potomky, sourozence a druhy uživatelů, lze nahlížet jako na osoby se zvýšeným rizikem. Užívání lze rozdělit do těchto skupin:

---

¹² Miluše Sadílková a kol. *Kriminalita & drogy*. 2012. Praha: občanské sdružení SANANIM, 2012. ISBN 978-80-904536-4-7. str.31-37.

Experimentální užívání: Jedná se o termín uváděný pro případ, že osoba, občasně a nepravidelně drogy takzvaně „zkouší“. Aplikuje různé drogy a typy drog. Může, ale nemusí mít při tomto problémy v jiných sférách života.

Příležitostní a rekreační uživatelé: Tato skupina již užívání drog spojuje se svým životním stylem. Aplikaci bere jako jeho součást, ne však častěji než jedenkrát za týden. Důsledkem užívání ale ještě není vznik závislosti a jiných potíží. Tento typ užívání je příznačný hlavně pro konzumenty marihuany, LSD a extáze, které aplikují na zábavních večírcích, tzv. party. Rekreační užívání je možné u všech věkových kategorií, typické je víkendové užívání, které postupem času může přerůst v užívání během týdne a následnou psychickou závislost. Podle druhu aplikované drogy a doby jejího účinku se lze setkat i s poměrně četnou frekvencí užití v průběhu jednoho večera.

Pravidelní uživatelé: Za pravidelné užívání se označuje aplikace častěji než 1x týdně. Toto užívání zpravidla komplikuje zavedený životní styl. Jedná se zde již o škodlivé užívání.

Závislí uživatelé: Takto nazývané osoby splňují diagnostická kritéria syndromu závislosti. Častokrát, ale ne vždy, se jedná zároveň o „problémové uživatele“.¹³

V České republice tvoří významnou část problémových uživatelů právě uživatelé metamfetaminu. Jedná se tedy o injekční, nebo dlouhodobé a pravidelné užívání pervitinu. Tato část uživatelů provozuje nejnebezpečnější a nejproblematičtější způsob konzumace drog, kde je na místě předpokládat nejvyšší stupně rizika pro rozvoj závislosti, tak i příčin vzniku zdravotních poškození.

Problémové užívání drog způsobuje snad všechny negativní problémy a následky spojené s konzumací návykových látek. Problémové užívání tedy přináší společenské náklady, vysokou měrou zatěžuje zdravotní a represivní systém a v neposlední řadě představuje s jeho růstem i rostoucí zdravotní riziko pro společnost.

Stěžejní problémovou drogou amfetaminového typu v České republice je pervitin. Do pojmu „problémové užívání“ se nezařazuje užívání extáze a marihuany.¹⁴

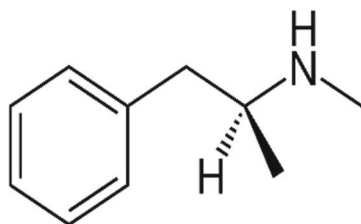
¹³ KALINA, Kamil. Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup. Praha: Úřad vlády České republiky, c2003. Monografie (Úřad vlády České republiky). ISBN 80-867-3405-6. str.17.

¹⁴ Info@drogy-info.cz. Info@drogy-info.cz: Vzorce a charakteristiky problémového užívání drog [online]. Úřad vlády ČR: info@drogy-info.cz, 2016, © 2015 NMS [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/drogova-situace-2016/32594-problemove-uzivani-drog-2016/32594-vzorce-acharakteristiky-problemoveho-uzivani-drog-2016/>

4 Pervitin

Jedná se o syntetickou stimulační nelegální drogu s budivými účinky. Způsoby aplikace jsou šňupání, nitrožilní podání a kouření. Nejrizikovější způsob aplikace je intravenózní užívání, kdy může dojít k nákaze infekčních onemocnění od žloutenky až po virus HIV. Slangově se pervitinu říká „perník“, „piko“, „peř“... Některé starší ročníky při hovoru o pervitinu tento nazývají termínem „něco pro vojáky“, Romové jej zas nazývají „Párno“. Pervitin je vysoce návykový a může vést k tělesnému chátrání. ¹⁵

Chemicky je pervitin definován jako metamfetamin, což je derivát amfetaminu. Název podle Mezinárodní unie pro čistou a užitou chemii je: (2S)-1-fenyl-N-methylpropan-2-amin. ¹⁶

Obr. číslo 1. - Strukturní vzorec metamfetaminu ¹⁷

¹⁵ Kalina a kol. *Drogy a drogové závislosti 1*. 2003. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 8086734-05-6. str. 164-168.

¹⁶ *Wikipedie: Metamfetamin* [online]. 2018 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Metamfetamin>

¹⁷ *Wikipedie: Metamfetamin* [online]. 2018 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Metamfetamin>

4.1 Historie pervitinu

Ve třicátých letech dvacátého století byly pokusy užívat amfetaminy jako medicínský preparát. Dále se laborovalo s jejich budivými účinky a začínaly se pro toto zneužívat. Pervitin se užíval jako speciální stimulant během 2. světové války zřejmě na obou stranách soupeřů mocností. Hojně byl využíván zvláště nacistickou armádou. První umělé syntetizování pervitinu není podle dostupných publikací uváděno shodně. Některé prameny poukazují na rok 1919 a na japonského chemika Akiru Ogatatu. Autor Nožina v jeho knize „Svět drog v Čechách“ uvádí již rok 1888 jako zrod pervitinu v Japonsku.

Pervitin je český fenomén, jehož výroba sahá hluboko do dob socialismu, kdy se do republiky nedostávaly drogy zvenčí a zneužívaly se zde medikamenty či těkavé látky. Studium zbytků nacistické literatury s využitím vlastního vzdělání v oboru chemie, byl v té době „znovuobjeven“ Pavlem Gregorem a jeho přáteli pervitin, který se dal aplikovat nitrožilně. Paradoxem je, že Gregor, který se stal nejznámějším „vaříčem“ pervitinu u nás, začal pracovat v psychiatrické léčebně, kde se pacienti pokoušejí překonat jejich závislost.¹⁸

4.2 Účinky pervitinu

Rychlost reakce organismu na užitou drogu je ovlivněna jak kvalitou samotného pervitinu, tak i zvoleným způsobem jeho aplikace. Pervitin se dá aplikovat kouřením, šňupáním a nitrožilním podáním. Samozřejmě bude mít budivé účinky i při orálním podání, avšak tento způsob jeho uživatelé nepreferují.

Nejrychlejší „nástup“, tedy projev účinků látky, má rozhodně intravenózní podání. V takovém případě změny ve vnímání uživatel pociťuje bezprostředně po užití. Nejzásadnějším účinkem je celková stimulace organismu. Uživatel zaznamenává ohromující příval energie. Tuto energii zpravidla nedokáže vybit. Další účinky jsou zvýšené sebevědomí, ztráta chuti k jídlu, vytrácení se únavy, uvolněnost, stav bez stresu a zábran, či snížený práh bolesti. Mozek přijímá z vnějšku takové množství informací, které by za normálního stavu nebyl schopen zpracovat. Schopnost prožívání tolika vjemů najednou věda mimo jiné vysvětluje vysokou spotřebou dopaminu, který přirozeně vzniká v mozku a funguje jako aktivátor receptorů zpracovávajících informace v mozku.

---

¹⁸ NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. 1997. Koniasch Latin Press, 1997. ISBN 80-85917-36-X. str 55 – 56.

Dopamin je spojován s příjemnými vjemy a motivací k aktivitám. Extrémní euforii a zvýšenou sebedůvěru způsobují hormon noradrenalin a biologicky aktivní látka serotonin, kteří se spolu s dopaminem uvolňují do synaptických štěrbin v mozku.

K fyziologickým projevům po užití pervitinu bezesporu patří zrychlení srdečního rytmu, rozšířené zornice, neklid a potřeba aktivity. Někdy se může uživatel silně potit a až synteticky zapáchat. Další prožívané stavy jsou: úzkost střídaná s agresí, paranoidní prožívání reality, nespavost a třas.

Po odeznění účinků drogy je tedy tělo velice unavené a vyčerpané. Následuje dlouhý spánek spojený se stavy deprese, neklidem a neopodstatněným strachem. Testy z krve a moči metamfetamin odhalí asi po třech dnech po užití, pak se z těla vytrácí.¹⁹

4.3 Výroba pervitinu

Čistý pervitin je syntetizován ve formě bílého krystalického prášku nahořklé chuti, který je bez zápachu. Zbarvení do žluta či do fialova způsobují přidané příměsi při výrobě, jako je například červený fosfor. Pervitin je nezákonně vyráběn z efedrinu. Při jeho výrobě je zapotřebí velké množství chemikálií. Produkci metamfetaminu dochází ke vzniku mnoha nebezpečných plynů a aerosolů, které velmi zásadně kontaminují prostor, ve kterém k „varu“ dochází. Nebezpečné látky se dál dostávají do ovzduší a do odpadních vod, kde mají fatální dopad na životní prostředí.

Nejznámějším medikamentem zneužívaným pro výrobu metamfetaminu je v současné době léčivo Cirrus. Též byl zaznamenán pro tyto účely výskyt produktu CET-Der.²⁰

Pro tuzemské výrobce metamfetaminu je tedy nejdůležitější získat zdroj prekurzorů a pomocných látek, kdy nejčastějším způsobem výroby je stále extrakce pseudoefedrinu z léčiv, která jsou pro tyto účely v poslední době v drtivé většině do České republiky dovážena z Polska a z Balkánu.

Množství dovážené medikace se pohybuje v tunách tablet za jeden kalendářní rok. K výrobě jednoho kilogramu metamfetaminu je zapotřebí kolem čtyř a půl kilogramu léčiv s obsahem pseudoefedrinu, kdy náklady na pořízení jednoho kilogramu těchto léčiv

---

¹⁹ MINAŘÍK. *Drogy a drogové závislosti 1.: Mezioborový přístup*. 2003. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 80-86734-05-6. str. 164 – 168.

²⁰ Národní protidrogová centrála SKPV PČR. *Národní protidrogová centrála SKPV PČR: Operace "LOM"* [online]. Ministerstvo vnitra: © 2017 Policie ČR, 2016, [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/narodni-protidrogova-centrala-skpvc.aspx>

činí asi 30.000,- Kč. Jak práce uvádí, u tuzemských „vaříčů“, jak se výrobcům pervitinu slangově říká, převládá z důvodu jakési historické zaběhlosti a časové nenáročnosti výroba přeměnou z pseudoefedrinu na metamfetamin a to takzvanou jodo-fosforovou „českou cestou“. K těmto „varům“ dochází převážně v domácím prostředí, komunitním způsobem výroby, kdy jsou využívány přímo bytové jednotky, chaty, nebo kůlny na zahradách.

Naproti tomu pachatelé velkovýrobní produkce metamfetaminu z důvodu zvýšeného zájmu orgánů vymáhajících právo (soud, státní zastupitelství, policie) a jiných příslušných orgánů, hledají další nové cesty k získávání potřebných chemikálií. Využívají také možnost nákupu v obchodech vedených v kyberprostoru. Zkoušejí výrobu metamfetaminu přímo z efedrinu, avšak i tito ziskuchtiví výrobci využívají v obrovských rozměrech zdroje léčiv s obsahem pseudoefedrinu z Polska a Balkánu. Soustavně se zkoumají nové možnosti výroby a syntéz, pro které používají nové látky, které nejsou pod legislativními kontrolami. Tímto se pokoušejí nalézt adekvátní záměnu za pseudoefedrin, který se stává více a více kontrolovaným. Novým vývojem u velkokapacitní výroby pervitinu z důvodu latence před orgány činnými v trestním řízení a před běžným obyvatelstvem je ta skutečnost, že je výrobní cyklus rozdělen na několik dílčích částí, které probíhají na na sobě nezávislých místech, která jsou od sebe vzdálena. Při první fázi výroby, kdy je extrahován pseudoefedrin z tablet a je vyráběn tekutý metamfetamin, je toto prováděno v objektech, které nejsou v centrech vesnic, nebo měst s vysokou koncentrací osob a to z důvodu zastření výroby, kdy je při popisované činnosti podstatně cítit zápach toluenu a acetonu, které při výrobě unikají do ovzduší. Velice příhodné pro tuto fázi výroby jsou usedlosti, nebo velkoplošné objekty výroby. Vzniklého chemického odpadu se pachatelé na místě zbavují vylitím bez dalšího ošetření do kanalizace, nebo místních drenáží či trativodů. Souhrnně se může jednat až o tuny vysoce nebezpečného odpadu.

Následně je vyrobený polotovár převezen na jiné místo, kde je uskutečněna druhá část výroby. Zde je zatím ještě tekutý metamfetamin odpařován, kdy vznikne konečný produkt ve formě prášku nebo krystalu. Při tomto odpařování je opět cítit zápach typizující aceton a toluen. K převozům mezi jednotlivými objekty se užívají kurýři, kteří často ani neznají organizátora akce a někdy ani neví, co převážejí a na jaké protiprávní činnosti se podílejí. Toto spolu s například uložením přepravovaného materiálu do obalů od běžně dostupných nezávadných nápojů slouží ke snížení rizika jeho zadržetí ze strany policie. Jelikož je přeprava mezi jednotlivými místy produkce vcelku riziková vzhledem k odhalení a následné ztrátě budoucího zisku, jsou někdy kurýři spolu s přepravovaným

materiálem sledování, nebo jim je tvořena dalším vozidlem jakási clona před policejními hlídkami. Doprovodná vozidla také mohou amatérsky zajišťovat kontrasledování kurýra, aby popřípadě byly odhaleny skryté úkony a zájmy Policie České republiky.

Této činnosti se dopouštějí organizované skupiny, jejichž členové jsou často v předmětné problematice recidivisty. Jsou z minulých potíží se zákonem a ze spolupráce s advokáty poučení, znají velkou část možností a stylu práce orgánů činných v trestním řízení. Jsou schopni velice pružně a efektivně reagovat na vzniklé situace, mají velmi sofistikovanou dělbu práce a veškerá jejich činnost se vyznačuje vysokou měrou konspirace.²¹

---

²¹ Policie.cz: Celostátní útvary. *Národní protidrogová centrála SKPV: Výroční zpráva NPC 2016* [online]. MV: © 2017 Policie ČR, 2017, 2017 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/>

5 Možnosti prevence

Prevence, tedy systematický proces předcházení a plánování, by měla před něčím chránit. Ve zdravotnictví je cílem ochránit zdraví člověka před vznikem choroby. Naplněním protidrogové prevence je předcházení a ochrana před užíváním omamných a psychotropních látek a minimalizování nežádoucích dopadů v případech, kdy k užití dojde.

Pro protidrogovou prevenci je důležitou částí poznání struktury osobnosti člověka, který je drogou ještě nepoznamenán. Toto je zásadní z toho důvodu, protože mnoho osob, které během života potíže s drogami mají a jejich situace dosáhne až stavu závislosti, mají již dříve sledovatelné poruchy emočních sfér. Zejména jsou to pak deprese, nestálost a nezdrženlivost. Tito lidé jsou sebestřední a přestávají zvládat běžný chod dne s vyvstalými problémy.

Některé metody dokáží vznik problému s drogami nebo vznik podnětu před závislostí alespoň minimalizovat. K tomuto je ale zapotřebí, aby se celá škála preventivních a léčebných opatření děla v co nejširších zaměření na osobnostní struktury jedince.

Z hlediska stádia kontaktu jedince s drogou dále rozlišujeme primární, sekundární a terciální prevenci. Primární prevence je cílena na lidi, kteří zatím drogy neužívají a měla by zabránit jejich zneužití a zamezit samotnému vzniku drogového problému. Toto působení je zaměřeno na celou veřejnost a dále na konkrétní věkové a sociální skupiny společnosti. Tato prevence by měla být cílena na jedince již v předškolním věku a dále se stát součástí výuky základních škol a neopomíjet ji ani ve volnočasových aktivitách.

Důsledkem zdařilé *primární* prevence je jedinec, který má informace a povědomí o možnostech a důsledcích užívání drog. Měl by být schopen na základě svého vědomí a svých práv čelit tlaku problémům všedního dne a vrstevníků, tedy například se neostýchat nabídnutou drogou odmítnout. Vlastně by měl být schopen ve skupině přátel a vrstevníků být tím, kdo postoj proti drogám podporuje. Tento názor by měl být schopen prosadit a odůvodnit jej. K takto zodpovědnému jednání je pak ochoten jedinec, který má vyvinutou svoji individualitu. Tato může vzniknout působením výchovy v rodině, pozorováním odpovídajících vzorů chování a jejich následným napodobováním.

Sekundární prevence se pokouší předejít dalšímu rozvoji závislosti u osob, které drogy již vyzkoušely, experimentují s nimi, nebo je již pravidelně aplikují. Cílem je snížit

rozsah užívání a omezit negativní dopad do zdravotní a sociální oblasti. Je to tedy velice včasné zjištění problému a pokus jeho napravení pomocí poradenství nebo léčby.

V určitém věkovém období se dá k experimentu s drogou přihlídnout shovívavěji, avšak dojde-li ke změně od experimentu k pravidelnému užívání, nebo nadměrnému užívání, je zapotřebí ihned zareagovat a tomuto jedinci bezodkladně pomoci.

Stejně jako včasné odhalení potíží je pro sekundární prevenci důležité najít každému jednotlivci tu správnou motivaci proč s drogou dál nepokračovat. Toto je asi nejobtížnější, protože v této fázi jedinci droga dává velké množství pozitivních zážitků a není tedy vlastně důvod s ní končit a měnit dosavadní návyky. Až když se důsledkem užívání objevují problémy, jsou vyzrálejší jedinci schopni po reálném zhodnocení drogu přestat užívat úplně sami. Ostatní jedinci v podstatě nejsou schopni bez terapeutických pomoci dosáhnout drogové abstinence vůbec nikdy.

Do doby, než si uživatel sám nezhodnotí tu skutečnost, že už mu droga působí více potíží, než mu přinese „požitků“, je zpravidla i pravidelný kontakt s terapeutem neúčelný a často dochází ke zhoršení situace.

Terciální prevence je cílena hlavně pro lidi, kteří ve svém užívání drog nevidí problém. Uživatelé se často mylně domnívají, že je droga neovládá a že nad ní mají kontrolu. Často chtějí vystupovat pouze anonymně, k čemuž mimo jiné využívají mailové poradny, přímé terénní sociální pracovníky, krizové intervence, výměnný program pomůcek pro aplikaci, centra pomoci (www.drogy-info.cz, Nadace Drop In, Substituční centra a další). Všechny tyto možnosti intervencí musí něčím cílovou skupinu osob zaujmout, být pro ni atraktivní a současně důvěryhodné, aby je mohla následně práce se specialisty posunout a přimět nejméně k motivaci pro zodpovědnější rozhodování spojené s užíváním drog, popřípadě je přiblížit k abstinenci.

Konáním terciální prevence tedy v rámci možností lze chránit drogové závislé tím, že se těmto poskytne dostatek sterilních injekčních stříkaček a jehel. Další intervencí terciální prevence je substituce. Substitucí lze dosáhnout, aby uživatelé neaplikovali ilegální drogy, které jsou často nekvalitní a svým složením až nebezpečné. Takové látky se nahrazují podáním legální medicíny pod dohledem pověřených osob.

Nejedná se tedy pouze o ochranu samotných uživatelů. Ochráněna je celá společnost a to nejméně preventivně před přenosem viru HIV, nebo hepatitid. V důsledku by mělo dojít i k poklesu trestné činnosti, protože si drogově závislí nemusí obstarávat prostředky pro opatření drog.

Substituční metoda se užívá v případech, kdy léčebné způsoby a prevence selhaly. Pokud uživatel pod touto metodou pracuje na změně svých navyklých stereotypů a pod

dohledem snižuje dávky medikace, je schopen docílit abstinence a začlenit se do běžného způsobu života.

Současný standard substituce však již přijímá i jedince, kteří rizikově užívají.²²

---

²² PRESL, Jiří. Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?. 1994. Praha: Maxdorf, 1994. ISBN 80-85800-18-7. str. 49 – 70.

6 Drogy a česká vězeňská populace

Trest odnětí svobody je v našem státě nejpřísnější sankcí ukládanou za protiprávní jednání. Jedná se o nejzazší možné řešení. Osoby umístěné do věznic za sebou často mají již několik porušení zákona, protiprávní jednání jim není cizí a ukládání méně postihujících trestů u nich nepřináší požadovaný účinek. Shlukování takových osob vytváří podmínky pro vytváření dalších závadových činností. Náprava odsouzených je v poslední době ztížena možností distribuce drog a zneužíváním medikamentů při pobytu ve věznicích.

Samotný výkon trestu, tedy kontakt s vězeňským prostředím a jeho interními pravidly prezentuje pro osobnost odsouzeného zátěžový stav na jeho psychiku. V této stresové situaci záleží na pachatelově psychické a mentální vyrovnanosti, jeho schopnosti rezistentního chování vůči vlivům vězeňských subkultur a procesu prizonizace.

Jelikož ve vězení platí mezi odsouzenými zvláštní pravidla (kompromitace, šikana, vydírání, násilí, hierarchie), která nejsou slučitelná s běžnými hodnotami společnosti, často je odsouzený na základě na něj vyvíjeného tlaku přijímá a stává se součástí takto fungující v místě většinové společnosti.²³

Ačkoliv jsou věznice vysoce zabezpečeny a jedná se o střežený prostor s konkrétními bezpečnostními opatřeními, postupy a nařízeními, je v současné době velkým problémem zneužívání medikamentů a užívání omamných a psychotropních látek ze strany odsouzených. Skutečnost, že se tento fakt stává možným, bezesporu poukazuje na nejméně nedbalostní výkon služby některých příslušníků Vězeňské služby.

Právě obchodování s drogami a dalšími zakázanými předměty (například mobilní telefony) uvnitř věznic je velice výnosná činnost, na které se spolupodílí vcelku široké spektrum osob. Tento jev bezesporu negativně působí na požadovaný proces nápravy pachatelů a jejich přiměnění k vedení řádného života. Drogy jsou nejčastěji ilegálně pronášeny kontraband. Do pašování, přenášení kontrabandu a umožnění této činnosti jsou tedy zapojováni jak odsouzení, tak zaměstnanci věznic.

Kontraband je do věznic vpravován různým způsobem. Nejčastěji jsou to cesty při návštěvách odsouzených, poštovními zásilkami (balíky, dopisy), přehazováním přes obvodové bezpečnostní zdi a oplocení, ale jsou využívány i cesty při výkonu umožněného zaměstnání odsouzeným.

---

²³ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Gangy: vězeňské, pouliční a motorkářské*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0377-5. str. 135 – 142.

Výše popisovaná jednání jsou tedy řízená činnost, která požaduje sofistikovanost, organizovanost a schopnost efektivně a variabilně reagovat na nastalé potíže. K zrychlení těchto činností pachatelům značně přispívá příležitost užívání mobilních telefonů, kde je možnost užití více druhů komunikace ke konspiraci. Komunikační technologie využívané při připojení k internetu dopřávají odsouzeným komunikovat v reálném čase, zjišťovat tak bezprostředně strategické informace, což jim dramaticky pomáhá při tvorbě jejich operativních opatření a vykonávání další protiprávní činnosti.

Dalším využívaným prostředkem ve vězeňském prostředí je slang, který i při zachycení rozpravy zamezuje dekonspiraci a je tedy skrytou utajenou komunikací, která umožňuje pachatelům vcelku bezstarostně řídit a ovládat dění jak uvnitř věznice, tak v civilu. Jedná se tedy o originální mluvu, sloužící k ochraně samotných pachatelů, tak i jejich utajovaných informací.²⁴

Jako kriminální slang je nazývána ta pasáž dorozumívání, která u společnosti, která se dostává do rozporů se zákonem a normami morálky, poskytuje jeho uživatelům odlišení se od jazyka majoritní společnosti. Tato komunikace obsahuje výrazy pro určité činnosti, jevy a stavy, pojmenovává věci, osoby, ústavy. Používané výrazy jsou pro osoby v určitém kriminálním prostředí zcela pochopitelné, avšak pro ostatní sektor představují nesrozumitelná pojmosloví. Kriminální slang je jakousi neoficiální „mluvou podsvětí“. Rozšířování, či porozumění slangovým výrazům nejen vězeňských subkultur je významným prostředkem pro rozpoznání určitých rizik a umožňuje podnikat opatření proti protiprávním jednáním.²⁵

6.1 Symbolika a význam tetování narkomanů

Výraz symbol lze vykládat jako poznávací znamení, které v sobě může nést skryté poselství, nebo jinou informaci. Symboly a znaky jsou součástí kultur, náboženství a tradic. Pomocí symbolu lze výstižně charakterizovat celkový význam jinak nezachytitelné skutečnosti. Symbol tedy iniciuje složky myšlení i cítění a má komunikační význam. Často v sobě nese význam hlubší, který není při spatření ihned pochopitelný.

Užívání symbolů tedy využívají kriminálníci a subkultury, kteří chtějí své protiprávní aktivity utajit před nežádoucími pozorovateli, tedy nejméně před orgány

---

²⁴ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Gangy: vězeňské, pouliční a motorkářské*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0377-5. str. 37 – 41.

²⁵ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Gangy: vězeňské, pouliční a motorkářské*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0377-5. str. 52 – 55.

vymáhajícími právo a naopak sdělit klíčovou informaci pozorovatelům „oprávněným“, se kterými je spojuje společný zájem.

Symbols, obrazce a náměty vytvořené na lidském těle tetováním mohou vyjadřovat zásadní informace a plnit různé funkce. Vyjadřují vnitřní přesvědčení svého nositele a tento jimi dává najevo svému okolí jeho myšlenky, životní styl, nebo jakou skupinu či činnost představuje.²⁶

Životní styl, podoba a názory osob závislých na drogách se diametrálně odlišuje a to i ve stavu, kdy nejsou právě pod vlivem těchto látek, od majoritního způsobu života. Někteří narkomané v části svého tetování záměrně projevují svoji závislost, nebo svůj životní příběh, podřízený drogovému prostředí. (Vyobrazení pomůcek pro aplikaci – injekční stříkačky, jehly, lžičky. Abstraktní náměty – beznaděje, démoni, smrt, pavouk v síti). Častým výjevem tetování je hlášení se k určité skupině, tedy spíše k oblíbenému typu drogy. (list – marihuana, makovice – opium, houby – lysohlávky a další). Jiná tetování slouží k zakrytí jizev na kůži způsobených soustavnou aplikací. Nebo naopak tetování, která vyznačují nejvhodnější místo ke vpichu. Umístění tetování na těle tedy není náhodné a má svůj význam. Vyznavači latentnějších symbolů tetování používají třeba různá čísla, nebo jejich spojení. Číslo 999 představuje „velmi čistý heroin“. Další číslíčky mohou představovat abecední pořadí, tedy počáteční písmena jednotlivých jmen drog (heroin, marihuana, cocaine). Po nástupu oblíbenosti hudby tekno, se její příznivci, kteří mají zálibu ve drogách, označovali číslicí „23“, které vyznačuje nekonvenčnost, rebelství a svobodu. Také toto číslo vyjadřuje po součtu jednotlivých číslic rok prvního tekno festivalu u nás (1994).

Další skupinou v předmětné komunitě jsou tetovaní dealeři a výrobci drog. Nemí u nich podmínka závislosti na omamných a psychotropních látkách, ani nemusí být jejich uživateli. Vysoká míra poptávky po drogách a lukrativní výdělek je však motivovali natolik, že se jim produkce a prodej stali životním stylem ryze účelově ve vztahu k finančnímu prospěchu. Výrobci si často tetováním vyobrazují laboratorní varné sklo (spirály, teploměr a další) – u výrobců pervitinu. Dealeři si nechávají tetovat číslo „8“, což vzniklo z osmiuncového měření hmotnosti.

---

²⁶ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Symbolika kriminálního tetování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-579-1. str. 9- 21.

Jak je uvedeno výše, tetování je velmi významný prostředek pro ustanovování osob a jednotlivých uskupení. Poznání kriminálních tetování je bezesporu důležitým faktorem pro bezpečnost.²⁷

---

²⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Symbolika kriminálního tetování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-579-1. str. 76 – 87.

7 Důležité pojmy pro posouzení trestného činu dle § 283 trestního zákona

Paragraf 283 trestního zákona upravuje nedovolenou výrobu a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Dalšími trestnými činy obecně nebezpečnými na úseku toxikománie jsou:

- **§ 284 Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu**
- **§ 285 Nedovolené pěstování rostlin obsahujících omamnou nebo psychotropní látku**
- **§ 286 Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu**
- **§ 287 Šíření toxikomanie**

Obecně je objektem těchto trestných činů ochrana společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s omamnými a psychotropními látkami.

Omamnou a psychotropní látkou se rozumí:

*„Omamnými a psychotropními látkami jsou takové látky, u kterých vzniká nebezpečí chorobného návyku nebo psychických změn nebezpečných pro společnost nebo pro toho, kdo je opakovaně bez odborného dohledu používá, a jsou uvedeny v seznamech těchto látek [srov. § 2 písm. a) zák. č. 167/1998 Sb., Tyto látky patří mezi návykové látky, které jsou způsobilé nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování“.*²⁸ Omamné a psychotropní látky, přípravky obsahující omamnou a psychotropní látku a prekursorů jsou vymezeny zákonem č. 167/1998 Sb.

Jiným nakládáním s omamnými a psychotropními látkami se rozumí:

„Výzkum, výroba, zpracování, odběr, skladování, dodávání a používání těchto látek a přípravků, dále koupě a prodej omamných a psychotropních látek a přípravků, jakož i nabývání a pozbývání dalších věcných nebo závazkových práv s nimi spojených, zprostředkování takových smluv a zastupování při jejich uzavírání. Omamné a psychotropní látky a přípravky je obsahující mohou být použity pouze k terapeutickým,

---

²⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2863.

vědeckým, výukovým, veterinárním účelům nebo i k jiným účelům na základě povolení Ministerstva zdravotnictví“.²⁹

Pojmem „neoprávněně vyrobí“ se rozumí:

*„Nejen průmyslová nebo řemeslná výroba, ale i jakékoli jiné zhotovení nebo vytvoření omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu neoprávněným subjektem. V praxi jde především o chemickou výrobu takových látek ze základních chemikálií, léčiv nebo přírodních surovin. Trestná je výroba takové látky i pro vlastní potřebu“.*³⁰

Nabídnutím se rozumí:

*„I jednorázová nabídka, kterou pachatel projeví ochotu některou omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed v jakémkoli množství poskytnout jinému. Je jím jakýkoli, ať výslovný nebo konkludentní návrh směřující vůči jiné osobě. Nabídka bude nejčastěji směřovat k prodeji, ale může to být i nabídka obdarování, „půjčení“ apod. Z časového hlediska může být nabídka formulována tak, že k plnění z ní může dojít okamžitě po její akceptaci nebo i v budoucnu, přičemž však pro dokonání trestného činu není třeba, aby k akceptaci nabídky vůbec kdy došlo.“*³¹

Zprostředkováním se rozumí:

„Jakékoli zajištění kontaktu mezi jednotlivými osobami zabývajícími se nakládáním s omamnou nebo psychotropní látkou, přípravkem obsahujícím omamnou nebo psychotropní látku, prekursorem nebo jedem, jestliže předmětem je dodání takové látky. Ten, kdo zprostředkuje dodání takové látky, sám s ní nenakládá, tedy ji neprodává, nedaruje, nekupuje apod. Zpravidla půjde o zprostředkování mezi prodejcem, jímž může být výrobce, ale i překupník nebo tzv. dealer, a kupujícím. Nemusí tomu tak být ale vždy, neboť zprostředkováním je i zajištění kontaktu mezi osobou, která jiným způsobem obstará některou omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed jinému, např. mezi dárce takové látky

²⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2864-2865.

³⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2865.

³¹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2868.

a příjemcem daru“.³²

Pojem prodá:

*„Vyjadřuje situaci, kdy prodávající již některou omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed odevzdal kupujícímu za dohodnutou peněžní protihodnotu. Nemusí jít jenom o konečný prodej, ale může jít i o prodej mezi výrobcem a osobou zajišťující prodej, kterou může být tzv. dealer nebo i osoba, která předmětnou látku dále distribuuje jednotlivým dealerům“.*³³

Pod pojmem neoprávněně jinak jinému opatří, se rozumí:

*„Neoprávněné obstarání omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku darováním, výměnou za jinou věc apod.“*³⁴

Přechovávání:

*„Je jakýkoli způsob držení omamné nebo psychotropní látky, přípravku obsahujícího omamnou nebo psychotropní látku, prekursoru nebo jedu. Pachatel nemusí mít takovou látku přímo u sebe, ale postačí, že ji má ve své moci (např. ji má uloženu v bankovním seifu, zakopánu v zemi, uloženu u známé osoby). Na délce doby přechovávání pro vymezení tohoto pojmu nezáleží.“*³⁵

Velký rozsah

*„O velký rozsah se jedná zejména, když se bude jednat o množství podstatně převyšující množství větší než malé, jeho určení bude směřovat vůči velkému množství lidí, kvalita těchto látek bude velmi dobrá, nastanou škodlivé následky způsobené důsledkem drog apod.“*³⁶

---

³² ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2868.

³³ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2868.

³⁴ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2868.

³⁵ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2868.

³⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2873.

Kvantitativní a kvalitativní hlediska.

Látka	Množství větší než malé	Množství účinné látky
Pervitin	více než 1,5 g	0,5 g 0,6 g (hydrochlorid)
Heroin	více než 1,5 g	0,2g 0,22 g (hydrochlorid)
Kokain	více než 1 g	0,54 g 0,6 g (hydrochlorid)
Marihuana	více než 10 gramů sušiny	1 g

Obr. číslo 2. – hodnoty množství větší než malé pro vybrané drogy

„Množství větší než malé je stanoveno na základě zmocňujícího ustanovení § 289 odst. 1 vládou, která v novém nařízení č. 467/2009 Sb., kterým se pro účely trestního zákoníku stanoví, co se považuje za jedy a jaké je množství větší než malé u omamných látek, psychotropních látek, přípravků je obsahujících a jedů.“³⁷

³⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. str. 2872.

8 Významná ustanovení pro dokazování v trestním řízení

Pachatelé produkce a distribuce pervitinu bývají velice často recidivisté, znají postupy a možnosti policie a neustále se zdokonalují v zastírání své protiprávní činnosti. Souhrnně lze říci, že na současné výrobě a distribuci omamných a psychotropních látek participují lidé, kteří tuto činnost páchají stále sofistikovaněji, aby se vyhnuli právnímu postihu.

Hlavním cílem přípravného řízení je shromáždit o činu a jeho pachateli přesvědčivé důkazy, které nevyvratitelně prokazují tu skutečnost, že se presumované trestné činnosti dopustila konkrétní osoba. Vzhledem k výše uvedenému jsou u trestné činnosti spojené s produkcí a distribucí omamných a psychotropních látek na místě k tomuto využívat úkony, jejichž provedením je možné důkazní prostředky zákonným způsobem obstatat. Policie České republiky k tomuto provádí úkony na základě zákona číslo 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“) ³⁸ a také dle zákona číslo 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky (dále jen „Zákon o policii“) ³⁹

8.1 Úkony dle Trestního řádu

§ 88 Odposlech a záznam telekomunikačního provozu

V České republice je s účinností od 1.4.2005 telekomunikační provoz upraven zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. Tento zákon označuje telekomunikačním provozem komunikaci prostřednictvím telefonu, telefaxu, mobilního telefonního přístroje, vysílačky nebo podobného telekomunikačního zařízení, ale i komunikaci pomocí elektronické pošty. Odposlechem je cílená a utajená percepce komunikace, která se provádí pomocí telekomunikační sítě. Záznamem se rozumí uložení obsahu získaných informací na datový nosič.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu posluhuje k zajištění obsahu aktuálně probíhající komunikace, nebo komunikace, která bude následně probíhat v budoucnu.

---

³⁸ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0.

³⁹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.

Účelem zmíněného úkonu je zjištění informací důležitých pro trestní řízení. Takovými informacemi mají být informace podstatné pro objasnění presumovaného skutku a vypátrání jeho pachatele. Nařídít odposlech a záznam telekomunikačního provozu je možné jen v případech trestního řízení pro podezření ze spáchání úmyslných trestných činů, na které zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí sazby nejméně osm let. Dále u trestných činů, kde je to zákonem výslovně umožněno, nebo v případech trestných činů, které je Česká republika povinna stíhat na základě mezinárodní smlouvy.⁴⁰

K provádění úkonu odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu Policie České republiky používá programový systém IS Terminál, který zajišťuje Útvar zvláštních činností.

Prováděním úkonu odposlechu a záznamu o uskutečněném telekomunikačním provozu získává policejní orgán také další provozní a lokalizační údaje. Těmito údaji jsou informace o použitém mobilním telefonu International Mobile Equipment Identity (IMEI), což je výrobní číslo mobilního přístroje, nebo čísla používané SIM karty, a to jak její výrobní číslo Integrated Circuit Card Identifier (ICCID), tak i její účastenské telefonní číslo. Takto zjištěné informace jsou potřebné pro následnou identifikaci používaných telekomunikačních zařízení a osob, které je užívají.

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu mezi obviněným a obhájcem je dle ustanovení § 88 trestního řádu není přijatelný. Jestliže dojde ke zjištění komunikace mezi obviněným a jeho obhájcem, musí policejní orgán tento odposlech ihned ukončit a v případě, že jím získal informace pro trestní řízení, tyto nesmí použít a záznam odposlechu ihned zničit.⁴¹

Nařídít odposlech a záznam telekomunikačního provozu dle ustanovení § 88 trestního řádu je oprávněn v případě řízení před soudem předseda senátu, nebo v přípravném řízení soudce na návrh státního zástupce. Pokud se jedná o neodkladný a neopakovatelný úkon, může se záznam telekomunikačního provozu provést i před zahájením trestního stíhání.

Příkaz soudu k nařízení takového úkonu musí být v písemné formě, musí obsahovat povinné prvky a musí být řádně odůvodněn. Takovými prvky se rozumí, že v odůvodnění je nutno vysvětlit okolnosti věci a důvod, proč je rozhodnutí vydáno. V příkazu má být označeno ustanovení trestního zákoníku, nebo odkaz na mezinárodní

---

⁴⁰ Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání.* Praha : C. H. Beck, 2013. str. 323-. ISBN 978-80-7400-496-4

⁴¹ Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání.* Praha : C. H. Beck, 2013. str. 323-. ISBN 978-80-7400-496-4

smlouvu, podle které se trestní řízení koná. V příkazu musí být uvedena uživatelská adresa, nebo zařízení a telefonní číslo s označením uživatele. Označení uživatele se uvede, jen pokud je v době vydání příkazu známo. Příkaz dále musí vymezovat dobu, na kterou se příkaz ukládá. V průběhu provádění odposlechu je policejní orgán povinen tento průběžně vyhodnocovat a zvažovat, jestli stále trvají důvody, pro které byl příkaz k odposlechu nařízen. Pokud důvody pominuly, musí policejní orgán odposlech bezodkladně ukončit. O takovém ukončení je nutné vyrozumět v případě přípravného řízení dozorujícího státního zástupce a soudce, který příkaz vydal.

Odposlech lze v opodstatněných případech prodloužit. O tomto rozhoduje nadřízený soud, nebo v přípravném řízení po návrhu dozorujícího státního zástupce soud krajský. Dobu odposlechu lze prodlužovat i opakovaně a to vždy maximálně na dobu čtyř měsíců. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu lze provést i bez příkazu soudce, ale jen v zákoně stanovených případech, tedy v ustanovení §88 odst. 5 trestního řádu, tam, kde s odposlechem uživatel odposlouchávaného zařízení souhlasí.⁴²

Trestní řád byl novelizován zákonem č. 177/2008 Sb., v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva s odkazem na čl. 8 EÚLP. Tímto bylo ustanovení § 88 trestního řádu rozšířeno o povinnost policejního orgánu a státního zástupce, z jehož rozhodnutí byla věc skončena, a v případě řízení před soudem předsedovi senátu, vyrozumět o odposlechu osobu, která byla odposlouchávána. Při takovém vyrozumění se odposlouchávané osobě dále poskytují následující informace: určení soudu, který příkaz k odposlechu vydal; období, po které byl odposlech uskutečňován; čas ukončení odposlechu. Takto vyrozumíváný uživatel musí být též řádně poučen o jeho právu na přezkoumání zákonitosti vydání příkazu k odposlechu. Jen v případech, kdy by poskytnutí výše uvedených informací znamenalo překažení účelu trestního řízení, nebo by mohlo nastat nebezpečí ohrožení státu, života, zdraví nebo práv a svobod osob, je možné, poskytované informace omezit. Informace se odposlouchávanému uživateli neposkytnou v případech uvedených v ustanovení § 88 odst. 9 trestního řádu. Tedy se neposkytnou pokud je vedeno trestní řízení, kde se jedná o trestný čin spáchaný organizovanou skupinou, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let; nebo je vedeno trestní řízení o trestném činu spáchaném ve prospěch organizované skupiny; nebo při účasti v organizované skupině; nebo v případě, že zveřejněním informací by mohlo dojít k ohrožení státu, života, zdraví nebo práv a svobod osob. Dále se předmětné informace nesdělují, pokud se na trestné činnosti účastnilo více

---

⁴² Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání.* Praha : C. H. Beck, 2013. str. 326-327. ISBN 978-80-7400-496-4

osob a alespoň u některé z nich trestní řízení trvá i nadále; nebo pokud by taková informace mohla znemožnit naplnění účelu trestního řízení.

Jestliže odposlechem nebyly zjištěny relevantní informace pro trestní řízení, musí se jeho záznam zničit. Zničit jej se musí po uplynutí tří let od pravomocného skončení řízení. V přípravném řízení je pro jeho zničení zapotřebí souhlasu státního zástupce. V případě, kde policejní orgán dostane informaci o podaném mimořádném opravném prostředku, záznamy odposlechu zničí až po rozhodnutí o tomto mimořádném prostředku, nebo popřípadě až po novém pravomocném rozhodnutí ve věci.⁴³

§ 158b Operativně pátrací prostředky a podmínky jejich použití

„Operativně pátrací činnost je zvláštním uceleným systémem činností specializovaných orgánů, zpravidla utajovaným a průzkumného charakteru, reagujícím na informační signály, často neurčité povahy, naznačující možnou souvislost s trestnou činností“⁴⁴

Cílem nasazení operativně pátracích prostředků je systematické opatřování a prověřování informací za účelem ochrany zájmů chráněných zákonem. Cílem je trestným činům zamezit a odhalit jejich pachatele. Používat operativně pátrací prostředky je oprávněn pověřený policejní orgán už ve stádiu prověřování, tím není dotčena možnost užít tyto prostředky ve fázi vyšetřování, nebo i po podání obžaloby. Informace (v obrazové nebo zvukové podobě) pořízené při užití operativně pátracích prostředků lze užít jako důkaz.⁴⁵

8.1.1 Předstíraný převod

Předstíraným převodem se podle ustanovení § 158c trestního řádu rozumí: *„předstírání koupě, prodeje nebo jiného způsobu převodu předmětu plnění včetně převodu věci“*. Kdy se touto věcí rozumí věc *„k jejímuž držení je třeba zvláštního povolení, jejíž držení je nepřípustné, která pochází z trestného činu, nebo která je určena ke spáchání trestného činu.“⁴⁶*

---

⁴³Šámal, P. a kol. *Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář. 7.* Praha : C. H. Beck, 2013. str. 1215. ISBN 978-80-7400-465-0.

⁴⁴Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání.* Praha : C. H. Beck, 2013. str. 507. ISBN 978-80-7400-496-4

⁴⁵Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání.* Praha : C. H. Beck, 2013. str. 508-509. ISBN 978-80-7400-496-4

⁴⁶ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář. 7., dopl. a přeprac. vyd.* V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0. ust. § 158c

K uskutečnění tohoto úkonu potřebuje policejní orgán povolení státního zástupce. V případě, že věc nesnese odkladu, může policejní orgán předstíraný převod provést i bez předchozího souhlasu, dále je však povinen bezodkladně o povolení dodatečně požádat. Pokud ani po tomto do 48 hodin povolení neobdrží, je povinen úkon ukončit a pokud již v této souvislosti získal informace, nesmí je použít.⁴⁷

8.1.2 Sledování osob a věcí

Sledování osob a věcí se dle ustanovení § 158d trestního řádu rozumí „*získávání poznatků o osobách a věcech prováděné utajovaným způsobem technickými nebo jinými prostředky.*“⁴⁸ Jestliže mají být sledování osob a věcí pořízeny zvukové, obrazové nebo jiné záznamy, je k tomuto úkonu zapotřebí povolení státního zástupce. Když je úkonem zasazeno do nedotknutelnosti obydlí, nebo listovního tajemství, musí mít k tomuto policejní orgán povolení soudce. Žádost o takové povolení je písemnou formou a je třeba ji řádně odůvodnit s podezřením na konkrétní trestnou činnost. V žádosti musí být uvedeno požadované období, po které má být sledování prováděno. Tato doba nesmí však být delší než šest měsíců, ale lze ji na základě nové žádosti opět prodloužit a to tím, kdo vydal první povolení. Jestliže věc nesnese odkladu a nejde o prolomení ochrany obydlí nebo listovního tajemství, může policejní orgán úkon provést i bez předchozího souhlasu. Pak je ale nutné bezodkladně o povolení dodatečně požádat státního zástupce. Pokud tento do 48 hodin žádosti nevyhoví, musí policejní orgán sledování ukončit, získané informace nepoužít a případné záznamy zničit. Bez souhlasu státního zástupce nebo soudce lze sledování provádět, pokud s tímto osoba, do jejíž práv je úkonem zasahováno, výslovně souhlasí.⁴⁹

8.1.3 Použití agenta

Použití agenta dle ustanovení § 158e trestního řádu mohou pouze oprávněné útvary Policie České republiky a Generální inspekce bezpečnostních sborů. Tento úkon je možné užít, jestliže je vedeno trestní řízení pro zločin s horní hranicí sazby nejméně osm let, čin je spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, k stíhání činu zavazuje mezinárodní smlouva, nebo se jedná o taxativně vyjmenovaný čin, uvedený v ustanovení § 158e odst.1. Pro užití agenta je zapotřebí povolení soudce vrchního soudu, který toto

⁴⁷ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0. ust. § 158c

⁴⁸ Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání*. Praha : C. H. Beck, 2013. str. 509. ISBN 978-80-7400-496-4

⁴⁹ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0. ust. § 158d

uděluje na základě návrhu státního zástupce vrchního státního zastupitelství. Mezi obligatorní náležitosti povolení patří určení doby, po kterou bude agent nasazen, a účel jeho použití. Na základě údajů poskytnutých příslušným policejním orgánem, rozhoduje státní zástupce, zda je další používání agenta v presumované věci důvodné a zda je činnost agenta zákonná. V negativním případě státní zástupce vydá pokyn policejnímu orgánu k ukončení agentovy činnosti. Agent při plnění úkolů může sledovat osoby a provádět předstíraný převod bez povolení soudu či státního zástupce.⁵⁰

8.2 Úkony podle Zákona o policii

§ 72 Podpůrné operativně pátrací prostředky

8.2.1 Informátor

Informátor je fyzická osoba, která poskytuje policii informace a služby tak, aby nebyla její spolupráce s policií vyzrazena. Takto jednající osobě lze poskytnout finanční nebo věcnou odměnu.⁵¹

8.2.2 Krycí prostředky

Krycí prostředek je věc včetně krycího dokladu, prostor nebo činnost, které slouží k utajování skutečné totožnosti osoby, zabránění vyzrazení činnosti takové osoby, nebo k zastírání činnosti policie.⁵²

Krycím dokladem je listina, nebo jiný dokument, který slouží k zastření skutečné totožnosti osoby, k zamezení vyzrazení činnosti, použití krycích prostředků, nebo nasazení zabezpečovací techniky. Souhrnně lze uvést, že je využíván k utajení policejní činnosti. Jako krycí doklad nesmí být pro dosažení účelu vystaven průkaz poslance nebo senátora, členů vlády, guvernéra České národní banky, členů Nejvyššího kontrolního úřadu, inspektorů Úřadu pro ochranu osobních údajů a soudců Ústavního soudu. Také služební průkazy soudců a státních zástupců a doklady osob žijících nebo zemřelých, nesmějí být k takové činnosti použity. Jestliže je to pro povahu presumované skutečnosti nutné, lze vložit krycí doklady do informačních systémů, kde se vedou společně s ostatními osobními údaji. Krycí doklady vydávají na žádost policie nebo ministerstva

---

⁵⁰ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0. ust. § 158e

⁵¹ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-142-0. ust. § 73

⁵² VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-142-0. ust. § 74

orgány veřejné správy. S opatřením krycího dokladu musí souhlasit ministr. Ministerstvo spravuje evidenci krycích dokladů.⁵³

8.2.3 Zabezpečovací technika

Tímto výrazem se myslí technické prostředky, zařízení a jejich soubory, které jsou aplikované pro předcházení nebo odstranění ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti.⁵⁴

8.2.4 Zvláštní finanční prostředky

Zvláštními finančními prostředky jsou vyčleněné finanční prostředky, které policie při své činnosti používá k úhradě určitých výdajů ve spojitosti se získáváním poznatků o trestné činnosti ze zájmového prostředí, při použití podpůrných operativně pátracích prostředků viz. kapitola 8.2 této práce. Dále jsou používány při nasazení operativně pátracích prostředků podle trestního řádu viz. kapitola 8.1 a také při souvislosti se zajišťováním krátkodobé ochrany osob. Policista oprávněný nakládat s takovými finančními prostředky je povinen jednat hospodárně, v souladu s účelem, na který byly prostředky poskytnuty a dle stanov uvedených v Nařízení Ministerstva vnitra číslo 38/2012.⁵⁵

---

⁵³ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-142-0. ust. § 75

⁵⁴ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-142-0. ust. § 76

⁵⁵ VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-142-0. ust. § 77

9 Komparativní srovnání se zahraniční právní úpravou

Ke srovnání naší právní úpravy §283 trestního zákona s platnou právní úpravou aplikovanou na obdobnou protiprávní činnost ve Spolkové republice Německo jsem přistoupil z důvodu, kdy v poslední době významně roste poptávka po pervitinu zejména v příhraničních oblastech Spolkové republiky Německo s Českou republikou. Cena pervitinu je v Německu oproti tuzemské ceně asi čtyřnásobně vyšší, což je zásadní motivace českých dealerů, přepravit a prodat drogu právě v SRN. Tato výdělečná zahraniční poptávka intenzivně motivuje a zapříčiňuje zvyšování objemu produkce na území České republiky. Dalším důvodem je neustálý rozvoj spolupráce s policií SRN.

Základním rozdílem právních úprav je ta skutečnost, že v SRN problematiku spojenou s toxikománií řeší samostatný zákon o omamných látkách "Betäubungsmittelgesetz", oproti naší úpravě, která je součástí trestního zákoníku.

9.1 Německý zákon o omamných prostředcích – Betäubungsmittelgesetz

Trestní sankce za nedovolené nakládání s omamnými látkami ve Spolkové republice Německo tedy neřeší trestní zákoník ("Strafgesetzbuch"), ale pro nás nezvykle samostatný zákon o omamných látkách "Betäubungsmittelgesetz". Jedná se o federální zákon narkotik ze dne 1. 8. 1981, BGBl. Ustanovení obdobné našemu trestnému činu Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy obsaženém v § 283 trestního zákoníku je upraveno právě v zákoně o omamných látkách, a to v § 29 až 30a.

Pro komparaci příslušných skutkových podstat jsou důležité zejména dvě skutkové podstaty, které postihují protiprávní jednání, na které je v českém trestním právu použitelné ustanovení § 283 trestního zákoníku. V případě, kdy jde např. o těžší následek, nebo úmrtí, lze odkázat na níže uvedený § 30 odst. 1 bod 3 tohoto zákona. Zde právní úprava stanoví trest odnětí svobody nejméně na dvě léta, oproti naší úpravě, kde je trest osm až dvanáct let.

V případě prodeje omamné látky dítěti mají pro stanovení výše trestu právní úpravy rozdílné hodnoty věku. Úprava SRN specifikuje prodej dítěti mladšímu 18 let, kde se stanoví trest nejméně vyšší než jeden rok. Právní úprava České republiky rozděluje

děti na mladistvé a děti mladší 15 let. Dále jsou zde požadavky v rozsahu a v množství větším než malém. Trest je zde od 2 do 10 let.

V případě působení pachatele v organizované skupině právní úprava shodně stanoví trest od 2 let. Avšak úprava SRN dále rozlišuje nakládání v rámci organizované skupiny s „nemalým množstvím“ omamných látek, kde je stanoven trest od 5 let a úprava České republiky klade důraz, zda organizovaná skupina působila ve více státech. V kladném případě je trest 10 až 18 let.

Porovnání tedy ukazuje, že délky trestů za obdobné trestné činy jsou v SRN kratší než v České republice.

§29

(1) Trestem odnětí svobody až na 5 let nebo peněžitým trestem bude potrestán ten, kdo

1. omamné látky nedovoleně vypěstuje, vyrobí, obchoduje s nimi, aniž by s nimi obchodoval je doveze, vyveze, prodá, poskytne, předá, jinak dá do oběhu, získá nebo si jinak opatří,

2. vyrobí vyňatou látku (§2 odst. 1 č. 3) bez povolení podle §3 odst. 1 č 2,

3. vlastní omamnou látku, aniž by zároveň byl držitelem písemného povolení pro živnost,

4. zrušen

5. v rozporu s § 11 odst. 1 věta 2 provozuje omamné látky,

6. v rozporu s §13 odst. 1 omamné látky

a) předepíše,

b) podá nebo přenechá k bezprostřednímu užití,

6a. v rozporu s §13, odst. 1a, věta 1 a 2 přenechá někomu zde vyjmenovanou omamnou látku,

7. v rozporu s §13, odst. 2 poskytne

a) omamné látky v lékárně nebo veterinární ordinaci,

b) diamorfin jako farmaceutický podnikatel,

8. v rozporu s § 14 odst. 5 propaguje omamné látky,

9. uvede nesprávné nebo neúplné údaje, aby získal předpis omamných látek pro sebe nebo pro jiného nebo pro zvíře,

10. jinému obstará nebo zajistí příležitost k nedovolenému podnikání nebo neoprávněnému poskytování omamných látek, takovou příležitost veřejně nebo k vlastnímu prospěchu zprostředkuje nebo jiného přiměje k neoprávněné konzumaci omamných látek,

11. bez povolení podle § 10a zajistí nebo opatří jinému příležitost k neoprávněné konzumaci omamných látek nebo kdo k vlastnímu prospěchu nebo veřejně sdílí příležitost k takovému užití (konzumaci) mimo zařízení uvedené v §10a,
12. veřejně, ve sbírce nebo šířením písemností (§11 odst. 3 tr. Zákoníku) vyzývá k užívání omamných látek, které nejsou přípustným způsobem předepsány,
13. poskytne peněžní prostředky nebo majetek jinému pro protiprávní čin podle čísla 1,5,6,7,10,11 nebo12,
14. jedná v rozporu s ustanoveními §11 odst. 2, věta 2, č. 1 nebo §13 odst. 3 věta 2 č. 1, 2a nebo 5, pokud vykazují určitou skutkovou podstatu podle tohoto předpisu.

Odevzdání jednorázových injekčních stříkaček drogově závislým a veřejné informace o tomto nejsou opatřením příležitosti ani veřejným sdílením příležitosti k užití podle věty 1 č. 11.

(2) V případech podle odst. 1, věty 1, č.1,2, 5 nebo 6 písmeno b je pokus trestný.

(3) V obzvláště závažných případech není trest odnětí svobody nižší než jeden rok. Obzvláště těžký případ spočívá zpravidla v tom, že pachatel

1. případy podle odstavce 1, věty 1, č.1,5,6,10,11 nebo 13 spáchá v rámci výdělečné činnosti,

2. ohrozí jednáním označeným v odst. 1 větě 1 č. 1, 6 nebo 7 zdraví více osob.

(4) Jedná-li pachatel v případech podle odst. 1 věty 1 č. 1,2,5,6 písm. b, č. 10 nebo 11 z nedbalosti, je trestem odnětí svobody do jednoho roku nebo peněžitý trest.

(5) Soud může upustit od potrestání podle odst. 1, 2 a 4, pokud pachatel vypěstuje, vyrobí, doveze, vyveze, proveze, získá nebo si jiným způsobem opatří nebo vlastní pouze malé množství omamné látky pro svoji potřebu.

(6) Jedná-li se o obchodování, předávání, poskytování, jsou ustanovení odstavce 1 věty 1 č. 1 uplatněna rovněž, pokud se konání vztahuje na látky a přípravky, které nejsou omamnými látkami, ale mohou za ně být vydávány.

§ 29a

(1) Trestem odnětí svobody vyšším než jeden rok bude potrestán ten, kdo

1. jako osoba starší 21 let omamné látky nedovoleně předá osobě mladší 18 let nebo jí je v rozporu s §13 odst.1 podá nebo přenechá k bezprostřednímu užití nebo

2. provozuje obchod s omamnými látkami v nikoli malém množství, vyrobí je v nikoli malém množství nebo je poskytuje nebo vlastní, aniž by je získal na základě povolení podle § 3 odst. 1.

(2) V případě méně závažných trestných činů je trest odnětí svobody od 3 měsíců do 5 let.

§ 30 drogové trestné činy

(1) Trestem odnětí svobody na nejméně dvě léta bude potrestán, kdo

1. Omamný prostředek bez povolení pěstuje, vyrábí nebo s ním obchoduje (§ 29 odst. 1 věta první zákona) a jedná přitom jako člen organizované skupiny, jež se vytvořila k trvalému páčání těchto trestných činů,

2. v případě dle § 29a odst. 1 č. 1 jedná za účelem dosažení zisku

3. omamné prostředky vydá, podá jinému nebo přenechá k přímé spotřebě a tím lehkově zně způsobí jeho smrt nebo

4. omamné prostředky v nemalém množství bez povolení dováží.

(2) v méně závažných případech se uloží trest odnětí svobody od tří do pěti let

§ 30a drogové trestné činy

(1) Trestem odnětí svobody na nejméně pět let bude potrestán, kdo omamné prostředky v nemalém množství nedovoleně pěstuje, vyrábí, obchoduje s nimi, vyváží je či dováží (§ 29 odst.1 věta první č.1) a přitom jedná jako člen organizované skupiny vytvořené za účelem trvalého páčání těchto trestných činů.

(2) Stejně bude potrestán, kdo

1. jako osoba starší 21 let určí jinou osobu mladší 18 let, aby s omamnými látkami obchodovala, tyto, aniž by obchodovala, dovážela, vyvážela, zcizovala podávala nebo jinak uváděla do oběhu či podobná jednání podporovala, nebo

2. s omamnými prostředky v ne malém množství obchoduje nebo je, aniž by obchodoval, dováží, vyváží nebo si je opatřuje a přitom má s sebou střelnou zbraň nebo jiné předměty, které jsou vhodné a jsou určeny ke zranění osob.

(3) V méně závažných případech se uloží trest od šesti měsíců do pěti let.

9.2 Česká právní úprava pro obdobnou protiprávní činnost - § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy zákona číslo 40/2009 Sb.

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor nebo jed, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) jako člen organizované skupiny,

b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,

c) ve značném rozsahu, nebo

d) ve větším rozsahu vůči dítěti nebo v množství větším než malém vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(3) Odnětím svobody na osm až dvanáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,

c) spáchá-li takový čin ve velkém rozsahu, nebo

d) spáchá-li takový čin ve větším rozsahu vůči dítěti mladšímu patnácti let.

(4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán,

a) způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt,

b) spáchá-li takový čin v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, nebo

c) spáchá-li takový čin ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

(5) Příprava je trestná.⁵⁶

---

⁵⁶ ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5. ust. § 283

10 Zpracování řešené problematiky

Práce interpretuje motivaci pachatelů výroby pervitinu a poukazuje na přidružující se sekundární trestnou činnost. Zdůrazňuje negativní dopady na životní prostředí, které vznikají jeho výrobou. Dále objektivními daty a jejich analýzou vykresluje aktuální stav s množstvím pervitinu, který směřoval na trh poptávky.

V následných podkapitolách práce prezentuje podíl nápadu trestné činnosti spojené s omamnými a psychotropními látkami na celkovém (zjevném) nápadu trestné činnosti na území České republiky v letech 2016 až 2018. Tento podíl je dále porovnáván mezi Krajským ředitelstvím policie Plzeňského kraje a Městským ředitelstvím policie Plzeň.

10.1 Trestná činnost spojená s pervitinem

Poptávka po metamfetaminu, což je pro většinu populace relativně cenově dostupná droga, vysoce převyšuje nabídku. Toto motivuje pachatele k páčání primární drogové trestné činnosti, tedy k výrobě a obchodu s touto omamnou a psychotropní látkou. Jak již bylo řečeno, pro výrobu metamfetaminu je zapotřebí léčiv s obsahem pseudoefedrinu a množství chemikálií, jejichž prodej je v naší zemi regulovaný a kontrolovaný zákonnými úpravami, avšak vysoké finanční výdělky za prodej drogy poskytuje pachatelům možnost vytvoření zajímavé nabídky distributorům léčiv a proto je nutné, nejméně v případech podezřelých výdajů medikace, na základě ustanovení § 34 zákona číslo 167/1998 Sb., o návykových látkách, tyto prověřovat ze strany policie. Z praxe je při této činnosti velice přínosná a nepostradatelná spolupráce se Státním úřadem pro kontrolu léčiv. Tato šetření mají velice dobrý efekt při předcházení trestné činnosti, nebo jsou přínosem pro již probíhající trestní řízení, kdy se tímto daří zajistit potřebné a upotřebitelné důkazy důležité pro toto řízení.

Taktéž byl zmíněn problém s výrobou metamfetaminu, kdy při jeho produkci vznikají nebezpečné látky, které spolu s odpady z této činnosti jsou toxické a mají velice negativní vliv na zdraví lidí a zvířat. K „varu“ využívané výrobní objekty, bytové jednotky, nebo chaty jsou pachateli opuštěny, kdy jsou tato místa dlouhodobě vystavena vlivu ponechaného odpadu a samotným varem jsou silně kontaminována. Kontaminace samozřejmě závisí na časové délce varu a množství vyrobeného produktu. Není výjimkou, že se pachatelé zbavují nebezpečného odpadu vylitím do kanalizace, či že var uskutečňují přímo v přírodě. Následné dekontaminace těchto prostor jsou často velmi

náročné, těžko proveditelné a jsou zvláště finančně náročné. Velké riziko přináší rekonstrukce objektů novým majitelům, kteří nevědí o jeho minulosti, tedy ani netuší tu okolnost, že v něm docházelo k výrobě metamfetaminu.

Policii se v poslední době daří prokazovat pachatelům primární drogové trestné činnosti skutečnosti, které dále umožňují zajistit jejich finanční prostředky a věci nabitě trestnou činností. Vzhledem k výše uvedenému je na místě i spolupráce s Českou inspekcí životního prostředí, která je oprávněna po pravomocném rozhodnutí soudu ve věci, uložit pachateli předmětné trestné činnosti, jako fyzické osobě, pokutu do výše jednoho milionu korun českých.

10.2 Metodika pro praktickou část řešené problematiky

Po praktické stránce je cílem práce zmapování a porovnání trestné činnosti výroby omamné a psychotropní látky pervitinu v České republice pro období v letech 2014 až 2017.

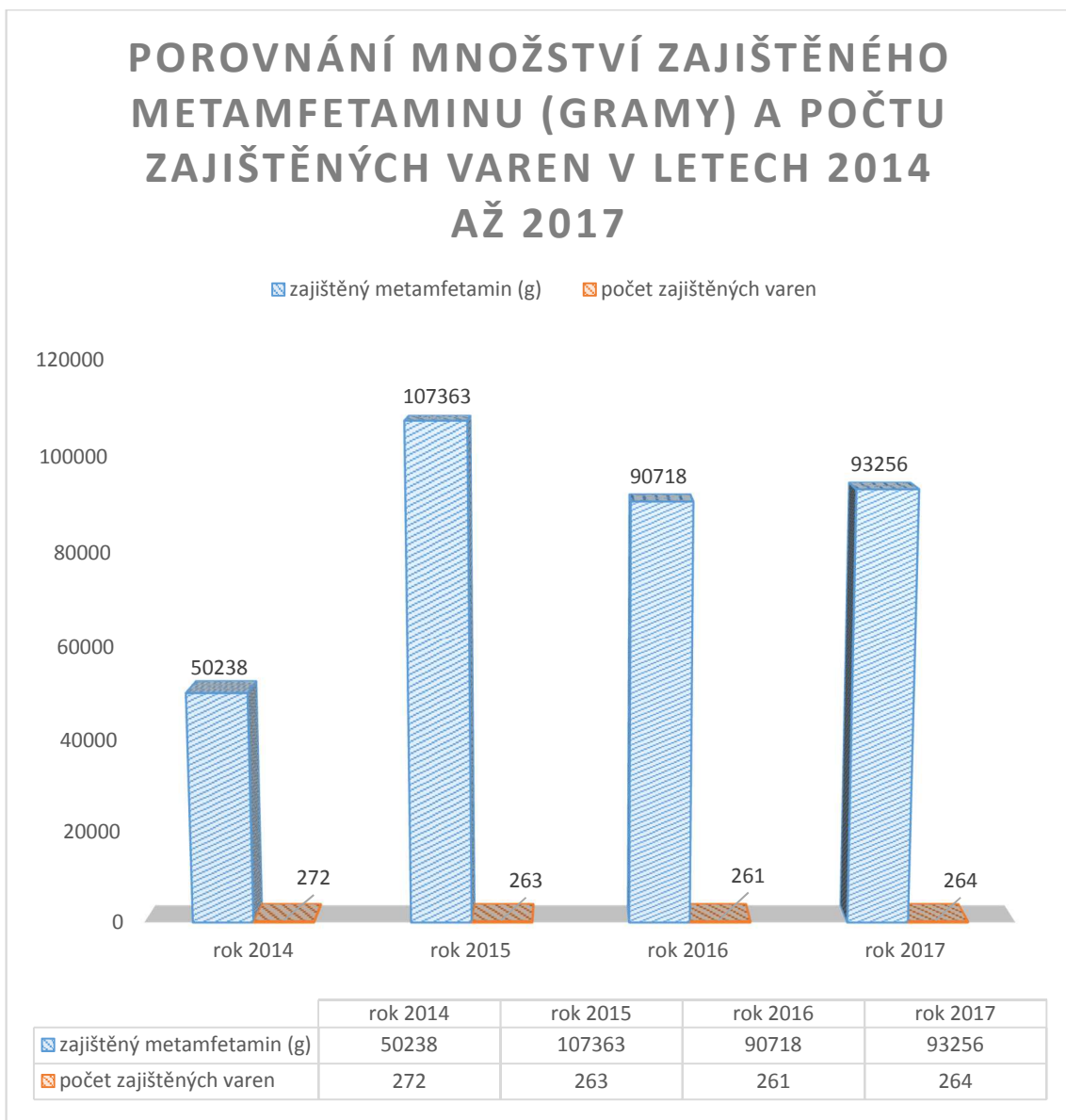
Dále je zde vyjádřeno, jak vysokou měrou se nápad trestné činnosti spojené s omamnými a psychotropními látkami podílí na celkovém (zjevném) nápadu trestné činnosti na území České republiky pro období od roku 2016 až do roku 2018. Tento podíl je dále porovnáván mezi Krajským ředitelstvím policie Plzeňského kraje a Městským ředitelstvím policie Plzeň.

Komparována jsou objektivní exaktní data zjištěna vyhodnocením nápadu trestné činnosti na území České republiky, dostupná na Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování, odboru věcných gescí a statistik pod Policejním prezidiem a z výročních zpráv Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování.

10.3 Obchod s metamfetaminem v ČR (zjištěné varny v porovnání se zadrženým pervitin v letech 2014 až 2017)

Narůstající poptávka po pervitinu zapříčiňuje zvyšování objemu jeho produkce, s čímž roste i množství osob, které se zapojují na různých úrovních do jeho distribuce. Nejsilnější koncentrace distribuce metamfetaminu je samozřejmě ve velkých městských aglomeracích. Obchod s pervitinem je jistě rozprostřen po celém území České republiky, kdy v poslední době významně roste v příhraničí, což je ovlivněno vcelku vydatnou zahraniční poptávkou. Pouze pro představu, cena jednoho gramu pervitinu ve Spolkové republice Německo je oproti tuzemské ceně čtyřnásobně vyšší. V případě prodeje

například ve Švédsku, roste tato cena až na osminásobek. O vysoké míře dostupnosti a nabídce pervitinu v České republice vypovídá i fakt zvyšování počtu osob stíhaných pro jeho výrobu, nebo distribuci.

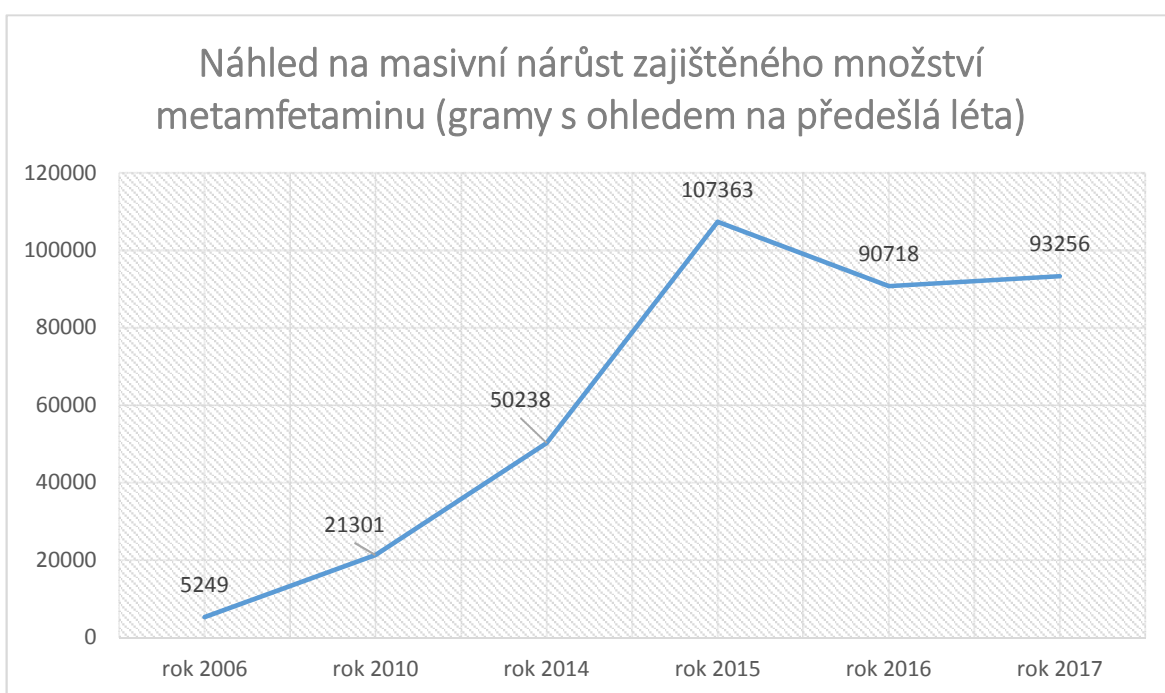
Obr. číslo 3. – graf celkového náhledu pro roky 2014 x 2015 x 2016 x 2017

Při tomto počtu odhalených výrobek a množství zajištěného metamfetaminu ze strany orgánů vymáhajících právo, je na místě připomenout, že se jedná pouze o zjevné objektivní počty, kdy na celém území České republiky fungují další latentní produkce, které plní trh poptávky po omamné a psychotropní látce – pervitinu.

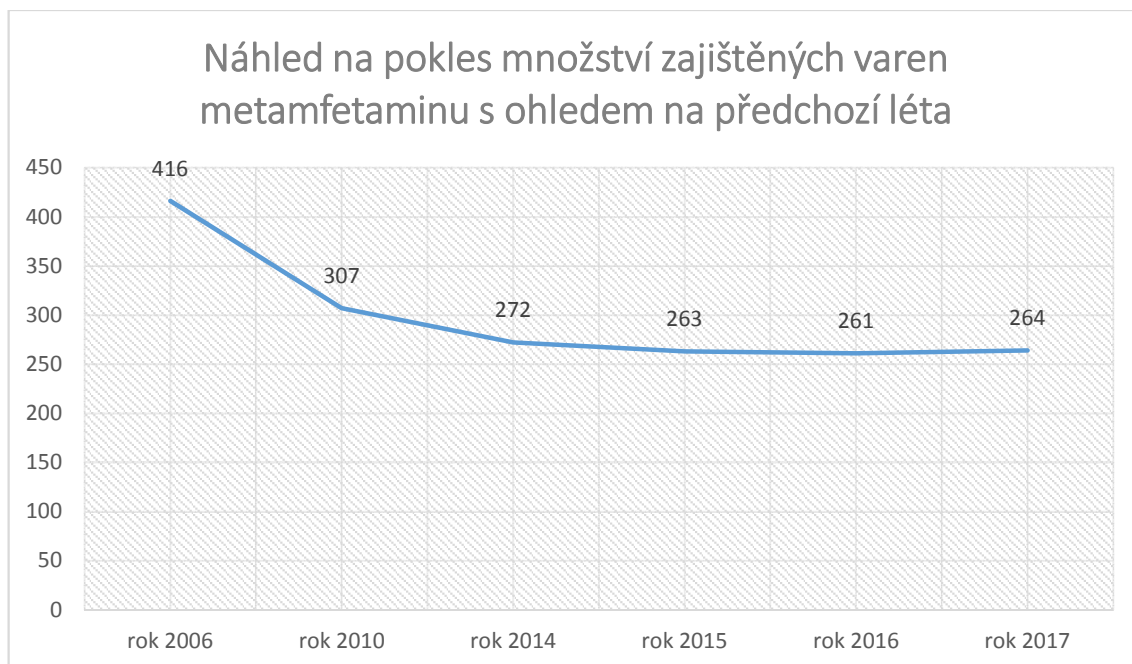
Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti uvedl počet problémových uživatelů pervitinu například v roce 2016 odhadem na 34.300 jedinců. Porovnáme-li

počet problémových uživatelů získaných výzkumem nízkoprahových programů s hmotností objektivně zajištěného metamfetaminu například za rok 2016, lze konstatovat, že na každého klienta by vyšlo více jak 2,6 gramu metamfetaminu ročně. Přihlédneme-li k latenci dalších uživatelů a individuální spotřebě drogy či obchodu s pervitinem určeným do zahraničí, je nezpochybnitelné, že celkově vyprodukovaný pervitin vysoce převyšuje hodnoty množství zajištěné drogy.

Pro dokreslení situace dle výzkumu, celá 3% celkové populace České republiky ve věku 15-64 let, užila alespoň jedenkrát za život drogu pervitin.

Obr. číslo 4. – graf nárůstu zajištěného množství metamfetaminu

Obr. číslo 5. – graf poklesu zjištěných varen

Dle hodnot uvedených ve shora vložených grafech je patrné, že trend zvyšování produkce metamfetaminu v několika posledních letech kulminuje na zásadně vysokých hodnotách proti minulým rokům, za současného „poklesu“ zjištěných varen pervitinu. Toto poukazuje na fakt, že se vytrácí menší lokální vařiči a současně sílí podíl velkokapacitních produkcí.

K potlačení rozvoje nízko objemové produkce na celém našem území mají bezpochyby vliv opatření, která se podařila prosadit. Mezi tato opatření patří zákonná úprava pro regulaci prodeje léčiv s obsahem pseudoefedrinu, kterou přijalo Polsko s účinností od 01.07.2015. Toto opatření se na nelegálním dovozu předmětné medicíny do České republiky ještě úplně neprojevovalo, což jasně poukazuje na fakt, že se kriminální skupiny zabývající se obchodem s těmito léčivy zásadně předzásobily. Zavedená regulace je také obcházena za participování lékárníků a distributorů. Zásadní změna ve způsobu výdeje medikamentů s obsahem pseudoefedrinu byla v České republice zavedena až k datu 01.07.2018. Spoluprací Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR, Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Národní protidrogové centrály služby kriminální policie a vyšetřování Policie České republiky byli osloveni všichni držitelé rozhodnutí o registraci léčivých přípravků, které obsahují pseudoefedrin a jejich výdej není vázán lékařským předpisem. Tyto společnosti v rámci společenské odpovědnosti návrhu státní správy vyhověly a tím bylo dosaženo účelu, tedy došlo ke změně výdeje předmětných léčiv a tím i k jejich bezpečnému využití a zamezení možnosti z těchto produkovat

pervitin. Samotný výdej nyní funguje tím způsobem, že medikament (současně stále bez lékařského předpisu avšak s omezením), je vydáván osobě po prokázání občanským průkazem a převzetí je uloženo do elektronického systému, do kterého jsou zahrnuty veškeré výdaje ze všech lékáren. U konkrétní osoby se dále sleduje, aby nebyla překročena hodnota 900mg pseudoefedrinu v době sedmi po sobě jdoucích dnů. Tímto opatřením tedy běžný zákazník není nijak omezen a současně je zamezeno získávat velká množství léčiv ve volném prodeji ve více lékárnách najednou. Efektivnost tohoto opatření bude možné sledovat po uplynutí delšího časového úseku.

10.4 Porovnání dřívějších a současných "vaříčů" pervitinu

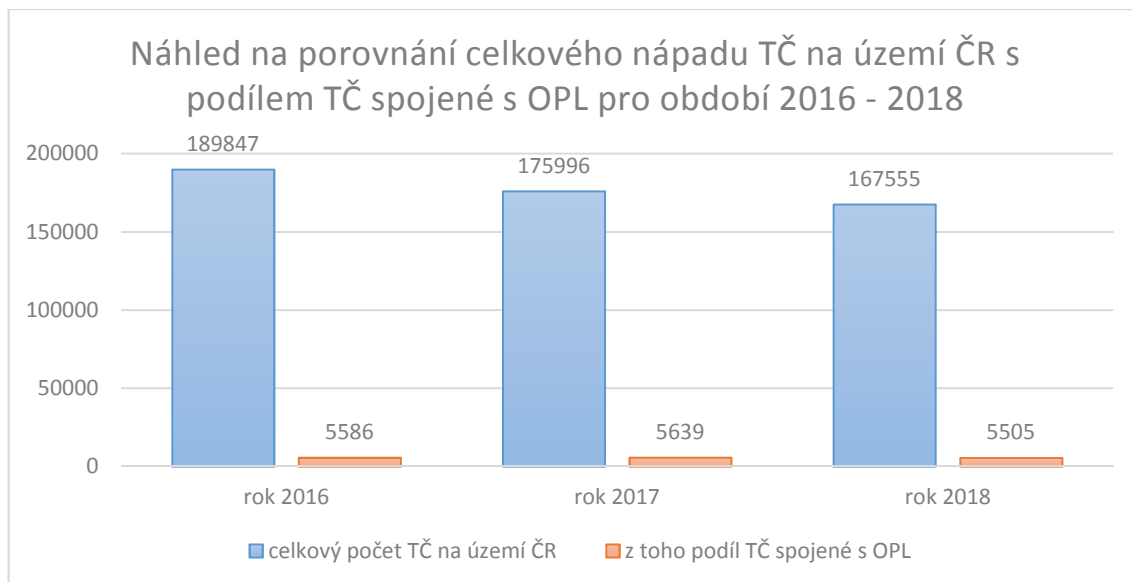
Za socialismu v České republice probíhala výroba pervitinu v malých uzavřených komunitách, kdy každý člen měl určitou funkci a byl něčím pro skupinu přínosný. Tyto malé komunity se tedy skládaly z jednotlivých lidí, kteří například měli v zaměstnání přístup k chemikáliím, medikamentům, nebo varnému sklu. Další měli finanční prostředky, nebo mohli skupině poskytnout svůj byt, kde „vaříč“ drogu vyrobil a kde pak dále společně s drogou experimentovali. V prvopočátcích, ještě nešlo o, dá se říci činnost směřující pouze za výdělkem, ale jednalo se o jakýsi životní styl.

Po revoluci se začala produkce výroby zvyšovat, kdy do Čech přijížděli cizinci. Velká část z nich byli takzvaní drogoví turisté a chtěli vyzkoušet „ČEKO“, jak se našemu pervitinu v zahraničí přezdívalo. Tato pro ně nová droga byla nejen cenově dostupnější, ale také její účinky vydržely daleko déle, než u drogy kokain. Tento vývoj, kdy se obchod s pervitinem začal stávat byznysem, ještě umocnila uvolněná nálada společnosti a její poptávka po drogách.

V jednadvacátém století vysoké finanční výdělky přilákaly na drogovou scénu zločinecké gangy, které pomáhají menším tuzemským vaříčům pokrýt poptávku po pervitinu u nás, ale hlavně dále expandují obchodem s narkotiky do okolních států a celé Evropy. V „maxi“ varnách, ve kterých se vyrobí až několik kilo pervitinu na jeden cyklus, mají největší zastoupení mezi cizinci osoby vietnamské národnosti.

V dnešní době lze pomocí dá se říci až laboratorních podmínek vytvořit velice „čistý“, tedy vysoce kvalitní pervitin, avšak ke konečnému uživateli se často dostává „nekvalitní zboží“, kdy drogu překoupí několik dealerů a znehodnotí ji za účelem vyššího finančního výnosu prodejem tím způsobem, že drogu mísí s různými preparáty od kloubních výživ, dalších medikamentů, až po naškrabanou omítku.

10.5 Porovnání celkového nápadu trestné činnosti na území České republiky s podílem trestné činnosti spojené s OPL pro období let 2016 až 2018

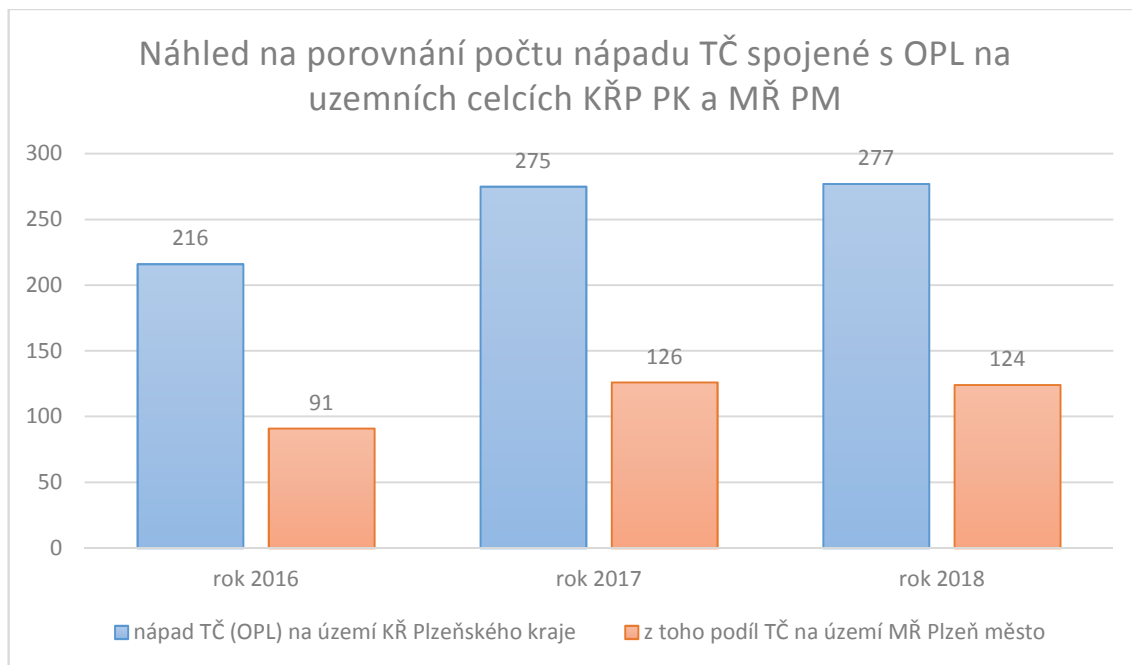

Obr. číslo 6. – graf poklesu zjevného nápadu trestné činnosti na území ČR s podílem TČ spojené s OPL

Hodnoty celkového zjevného nápadu trestné činnosti jsou omezeny na činnost fyzických osob, tedy zde nejsou zahrnuty protiprávní jednání právnických osob. Dále tyto hodnoty neobsahují hospodářské a vojenské trestné činy. Trestnou činností spojenou s omamnými a psychotropními látkami (OPL) se rozumí trestné činy § 283 až § 288 trestního zákoníku.

Na tomto grafu je znázorněn fakt, že ačkoliv se v předmětném období na celém území České republiky neustále zmenšuje počet zjevné trestné činnosti, množství nápadu trestné činnosti v souvislosti s OPL zůstává přibližně konstantní. Z tohoto zjištění tedy vyplývá, že protiprávní jednání spojená s OPL nejsou prováděnými opatřeními potlačována, jako je tomu u ostatních problematik trestné činnosti. Současně se zjevně nedaří dostatečně preventivně působit na kriminogenní faktory a nežádoucí jevy, které problematiku toxikománie podporují.

10.6 Porovnání počtu nápadu trestné činnosti na úseku OPL na územích Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje a Městského ředitelství policie Plzeň v období 2016 - 2018

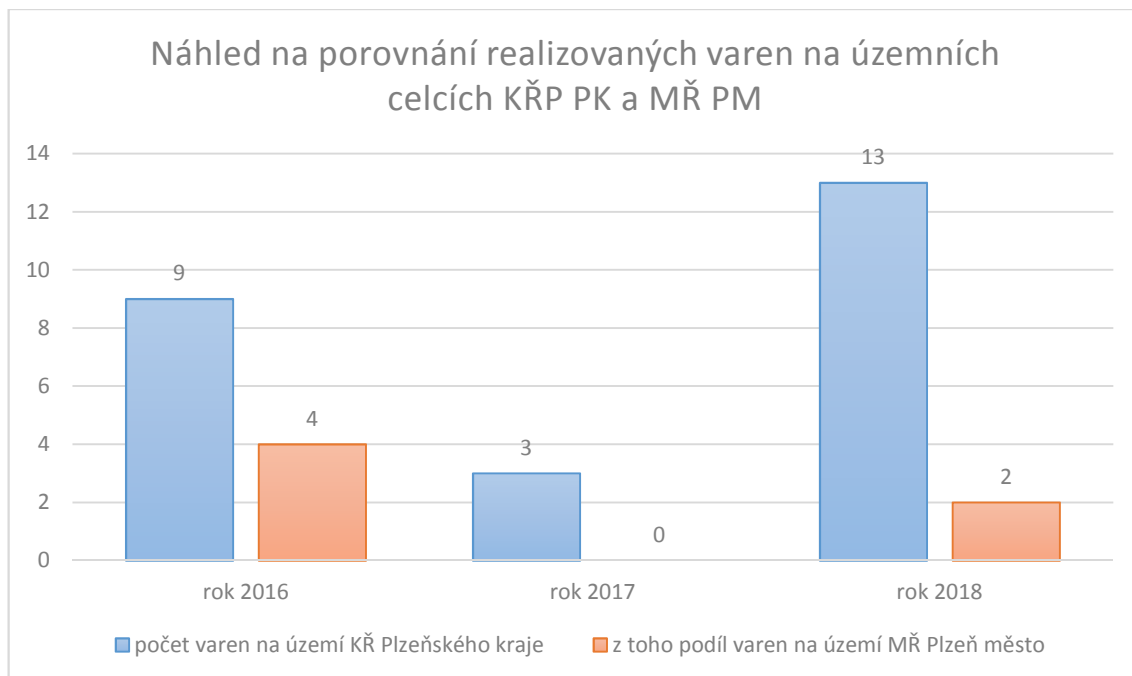

Obr. číslo 7. – graf porovnání nápadu TČ spojené s OPL na územních celcích KŘP PK a MŘ PM

Ačkoliv plošně na celém území České republiky nápad trestné činnosti klesá, tak graf znázorňuje, že na území KŘP Plzeňského kraje sledovaná problematika (nápad TČ v souvislosti s OPL) v posledních letech neustále velmi pozvolna roste.

Graf dále vyjadřuje, že necelá polovina veškerého nápadu trestné činnosti ve spojitosti s OPL se děje pouze na území Městského ředitelství policie Plzeň. Toto je jistě ovlivněno demografickým a politicko-hospodářským faktorem, kdy Statutární město Plzeň má na svém území spoustu ubytoven a jsou zde pracovní příležitosti jak ve výrobě, tak i v dalších odvětvích. Také zde sídlí střední a vysoké školy, vesměs se sem soustředí mladá populace a lidé, kteří vyhledávají rušný kulturní život.

10.7 Porovnání realizovaných varen pervitinu na územích Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje a Městského ředitelství policie Plzeň v období 2016 – 2018

Obr. číslo 8. – graf porovnání realizovaných varen na území KŘP PK a MŘ PM

Dle znázorněných hodnot je patrné, že pachatelé výroby metamfetaminu pro tuto činnost využívají spíše klidnější odlehlejší lokality, ale i prostředí velké městské aglomerace, kdy obě možnosti poskytují pachatelům určité možnosti latence samotné produkce a doprovodných úkonů.

Dále je zde znázorněn markantní pokles hodnot v roce 2017, což na zkoumaných územích celcích bylo ovlivněno zatížením zdejších součástí policie realizacemi místních growshopů, které svým provozem významně podporovaly „indoor“ pěstování konopí.

Závěr

Cílem práce bylo poukázat na problematiku toxikománie v České republice jako na společenský problém, který na sebe v posledních několika letech váže velice závažnou primární a sekundární trestnou činnost.

Na základě zjištěných skutečností lze konstatovat, že příležitosti okusit, nebo dlouhodoběji užívat drogu, umožňuje současná konzumní společnost, která aplikaci drog nechává vrstát do své kultury a chápe ji jako doplněk určitého uvolněného životního stylu. Takto popisovaný jev je markantní v posledním desetiletí, ale jeho rozvoj lze spatřit v celkovém vývoji od revoluce do současnosti.

V České republice se daří vést vcelku kvalitní komplexní výzkum k mapování drogové scény napříč věkovými skupinami v konkrétních místech. Tento trend by měl nadále pokračovat a být podporován státními financemi a spoluprací s neziskovými organizacemi. Nastavená meziresortní opatření jsou srovnatelná s opatřeními vyspělých zemí Evropy.

Vzhledem k působení drogové problematiky na všechny druhy kriminálního jednání a výsledkům praktické části práce, je na místě zásadní posílení počtu policistů, kteří se budou cíleně zaměřovat na odhalování a objasňování skutků spojených s toxikománií. Přihlédneme-li k vysoké poptávce uživatelů drog, kterou se (u pervitinu) pokouší uspokojit jak „malí vaříči“, tak i velkokapacitní výrobci, bylo by toto řešení zcela jistě potřebné a to nejvíce ve velkých městských aglomeracích. Orgány činné v trestním řízení by byly schopny efektivně reagovat na aktuální dění toxické scény, postihovat pachatele za jejich protiprávní jednání a současně omezovat nabídku, což by chránilo společnost před kriminogenními faktory. Důvodem posílení řad policistů – specialistů na omamné a psychotropní látky, je i delší časová náročnost přípravného řízení a samotného vyšetřování, než je tomu zpravidla u jiné trestné činnosti. Rozpracování po operativní stránce vyžaduje pro zajištění dostatku informací k věci a případných upotřebitelných důkazů delší časový interval. Dnes se již tato policejní práce neobejde bez využití odborných vyjádření, tlumočnicků, nasazení operativně pátracích prostředků (sledování osob a věcí, předstíraný převod, použití agenta), odposlechů a záznamů telekomunikačních prostředků a dalších využitelných možností, jak získat procesně použitelné důkazní prostředky. Pachatelé výroby a distribuce pervitinu bývají velice často recidivisté, znají tedy postupy policie a neustále se zdokonalují v zastírání své protiprávní činnosti. Souhrnně lze říci, že na současné výrobě a distribuci omamných a

psychotropních látek participují lidé, kteří tuto činnost páchají s formou jisté podpory jejich advokátů stále více sofistikovaně tak, aby se vyhnuli právnímu postihu.

Do budoucna je na místě předpokládat, že pro získávání informací z prostředí, bude policie využívat více častěji informátory, což bude mít opět nepochybný dopad na zvláštní finanční prostředky. S přihlédnutím k vývoji justice toto bude řešením, jak efektivně proniknout do uzavřených komunit zločineckých uskupení a získat potřebné důkazy.

Příkladem již letitého problému může být kulturní a obchodní centrum SAPA Praha, kde osoby vietnamské národnosti, podílející se leckdy na mezinárodní úrovni na činnosti spojené s velkokapacitní výrobou metamfetaminu, zde získávají potřebné kontakty, prostředky a možnosti k započetí a rozvoji nelegální činnosti.

Další nedílnou součástí boje proti drogám je z mého pohledu prevence u mládeže. Pokud nalezneme cestu, která dnes ještě děti, odradí od užívání OPL ať jako experimentování, zapadání do party a dnešní „cool“ společnosti, nebo jako řešení potíží, v dalších letech tím velice snížíme poptávku po drogách. Je tedy na společnosti, aby k tomuto občany vedla. Je potřeba dětem ukázat, že se dá užívat si, nebo naopak vyřešit zlé časy i bez drog. Je hlavně na každém z nás, abychom šli dětem příkladem, poskytl jim co nejlepší dětství a pomáhali i ostatním, protože děti ovlivňuje nejen jejich rodina, ale v době dospívání hlavně jejich parta a okolí vrstevníků, se kterými tráví volnočasové aktivity. Byl by to ideální, v současné době, myslím, již už nemožný stav, ale čím více se k němu pokusíme přiblížit, tím méně mladých lidí po droze sáhne. Lhostejnost okolí k problému s omamnými a psychotropními látkami tuto potíž v konečném důsledku činí mnohem silnějším protivníkem.

Myslím, že vynaložené náklady na boj s drogami jako jsou například: náklady na odhalování a celkovou činnost policie, soudní výlohy, následné věznění a léčení osob, jsou tak vysoké, že je potřeba se začít zabývat otázkou, jak společnost přimět, aby sama drogy přestala vyhledávat. Tomuto by myslím pomohlo zacílit prevenci právě do okamžiků, ještě dříve, než lidé s drogami začínají. Tedy posílit sociální podporu rodin a tyto motivovat pro vytvoření spokojeného dětství a vzoru pro další život dítěte. To je myslím nejdůležitější pro zformování osobnosti tak, aby se pak byl jedinec schopen droze vyhnout ve všech životních stádiích, ve kterých prožívá různá úskalí i radosti. Ovšem sebelepší zlepšení sociálních podmínek a zázemí ve funkční rodině v určitých případech nedokáže motivovat člověka pro naprostou abstinenci. (Negativní působení vrstevníků ve školách, nebo volnočasových aktivitách). A proto některé navrhované modely řešení s výrazným tlumením represe, či dokonce s legalizací užívání, považuji osobně za

nesmyslné a nemající šanci na požadovaný a očekávaný úspěch. Naopak by tato východiska dle mého názoru do budoucna znamenala značné finanční zatížení státu při obnově přípustného stavu dění.

Práce vyjadřuje pomocí grafů objektivní náhled na současný znepokojivý stav množství zadržovaného pervitinu v České republice a může motivovat k možným úpravám vzhledem k porovnání s jinou legislativou (SRN) řešící obdobnou činnost. Komparace možných trestů u důležitých aspektů (např. způsobený následek, úmrtí, dítě, organizovaná skupina) u právních úprav Spolkové republiky Německo a České republiky (viz. kapitola 9.1) ukázala, že délky trestů za obdobné trestné činy jsou v SRN kratší než v České republice. Nastavená represe (možnosti trestního zákoníku k délce ukládaných trestů) v České republice je tedy vzhledem ke srovnání dostatečná, možná až nadsazená. Toto zjištění však poukazuje na fakt, že se pachatelé výkonu trestu neobávají a možné riziko podstupují. Je tedy na místě zaobírat se především možností změny formy výkonu trestu odnětí svobody. Část práce dokládá možnost užívání drog osobám umístěným ve věznicích, což je alarmující zjištění.

Dále v závěru je popsána náročnost práce Policie České republiky při odhalování a dokazování presumované trestné činnosti na úseku výroby a distribuce drog. V samotném závěru práce jsou moje subjektivní názory a návrhy ke zlepšení situace. Myslím si, že je zapotřebí podporovat součinnost represe, prevence, spolu s intervenčními centry a dalšími subjekty a předmětnou problematiku řešit komplexně.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. Kalina a kol. *Drogy a drogové závislosti 1*. 2003. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 8086734-05-6.
2. RIESEL, Petr. Lesk a bída drog: praktická příručka pro mládež, rodiče a pedagogy. 1999. Olomouc: Votoba, 1999. ISBN 80-7198-348-9.
3. NOŽINA, Miroslav. *Svět drog v Čechách*. Praha. Praha: Koniasch Latin Press, 1997. ISBN 80-8591736-X.
4. Miluše Sadílková a kol. *Kriminalita & drogy*. 2012. Praha: občanské sdružení SANANIM, 2012. ISBN 978-80-904536-4-7.
5. KALINA, Kamil. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*. Praha: Úřad vlády České republiky, c2003. Monografie (Úřad vlády České republiky). ISBN 80-867-3405-6.
6. MINAŘÍK. *Drogy a drogové závislosti 1.: Mezioborový přístup*. 2003. Praha: Úřad vlády České republiky, 2003. ISBN 80-86734-05-6.
7. PRESL, Jiří. *Drogová závislost: Může být ohroženo i Vaše dítě?*. 1994. Praha: Maxdorf, 1994. ISBN 80-85800-18-7.
8. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Gangy: vězeňské, pouliční a motorkářské*. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0377-5.
9. VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Symbolika kriminálního tetování*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2016. ISBN 978-80-7380-579-1.

Elektronické zdroje

1. Právní úprava drogových trestných činů ve Spolkové republice Německo: Německý zákon o omamných prostředcích – Betäubungsmittelgesetz. *Klinika adiktologie 1. LF UK v Praze a VFN v Praze* [online]. 2006 [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://www.adiktologie.cz/cz/articles/detail/68/609/Pravni-uprava-drogovych-trestnych-cinu-ve-Spolkove-republice-Nemecko>
2. *Rada vlády pro koordinaci protidrogové politiky*. [online] <https://www.vlada.cz/cz/ppov/protidrogovapolitika/protidrogova-politika-72746/>

3. Národní informační centrum pro mládež.cz: *Drogy a jiné závislosti* [online]. © NICM - design, 2014 [cit. 2018-02-16]. Dostupné z: <http://www.nicm.cz/definice-zavislosti>
4. Info@drogy-info.cz. Info@drogy-info.cz: Vzorce a charakteristiky problémového užívání drog [online]. Úřad vlády ČR: info@drogy-info.cz, 2016, © 2015 NMS [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <https://www.drogy-info.cz/drogova-situace-2016/32594-problemove-uzivani-drog-2016/32594-vzorce-acharakteristiky-problemoveho-uzivani-drog-2016/>
5. *Wikipedie: Metamfetamin* [online]. 2018 [cit. 2019-02-05]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Metamfetamin>
6. Národní protidrogová centrála SKPV PČR. *Národní protidrogová centrála SKPV PČR: Operace "LOM"* [online]. Ministerstvo vnitra: © 2017 Policie ČR, 2016, [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/narodni-protidrogova-centrala-skpvc.aspx>
7. Policie.cz: Celostátní útvary. *Národní protidrogová centrála SKPV: Výroční zpráva NPC 2016* [online]. MV: © 2017 Policie ČR, 2017, 2017 [cit. 2018-01-16]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/>
8. Prev-Centrum. Prev-Centrum: Pervitin [online]. © 2017 Prev-Centrum: © 2017 Prev-Centrum, 2017, © 2017 Prev-Centrum [cit. 2018-01-15]. Dostupné z: <https://www.prevcentrum.cz/informace-odrogach/pervitin/>

Legislativní dokumenty

1. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní zákoník: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2012. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-428-5.
2. Šámal, P., Musil, J., Kuchta, J. a kol. *Trestní právo procesní. 4. přepracované vydání*. Praha : C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-496-4
3. Šámal, P. a kol. *Trestní řád I. § 1 až 156. Komentář*. 7. Praha : C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-465-0.
4. ŠÁMAL, Pavel. *Trestní řád: komentář*. 7., dopl. a přeprac. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-465-0.
5. VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. Beckovy texty zákonů s komentářem. ISBN 978-80-7400-142-0.

6. VANGELI, Benedikt. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.

Ostatní zdroje

Kromě výše uvedených zdrojů byly při zpracování bakalářské práce využity materiály zjištěny z databáze Úřadu SKPV, odbor věcných gescí a statistik pod Policejním prezidiem.

Seznam zkratek

LSD - (diethylamid kyseliny lysergové), halucinogen, jehož stopové dávky vyvolávají změny vnímání a myšlení

HIV - (z angl. Human Immunodeficiency Virus), virus lidské imunitní nedostatečnosti, který může způsobovat nemoc AIDS

OSN - Organizace spojených národů

EU - Evropská unie

EÚLP - Evropská úmluva o lidských právech

OPL - Omamné a psychotropní látky

TČ – trestná činnost

Seznam tabulek a grafů

Obr. číslo 1. - Strukturní vzorec metamfetaminu

Obr. číslo 2. – tabulka hodnot množství větší než malé pro vybrané drogy

Obr. číslo 3. – graf celkového náhledu pro roky 2014 x 2015 x 2016 x 2017

Obr. číslo 4. – graf nárůstu zajištěného množství metamfetaminu

Obr. číslo 5. – graf poklesu zjištěných varen

Obr. číslo 6. – graf poklesu zjevného nápadu trestné činnosti na území ČR s podílem TČ spojené s OPL

Obr. číslo 7. – graf porovnání nápadu TČ spojené s OPL na územních celcích KŘP PK a MŘ PM

Obr. číslo 8. – graf porovnání realizovaných varen na území KŘP PK a MŘ PM

Přílohy

Příloha č. 1.

Léčivo Cirrus s obsahem 120 mg pseudoefedrinu v jedné tabletě. Slouží jako surovina (prekursor) pro výrobu pervitinu.

Zdroj: <https://litomericky.denik.cz/zlociny-a-soudy/vietnamska-mafie-ve-vyhode-ubyva-polskych-leku-pro-vyrobu-ceskeho-pervitinu-20160327-p11w.html>